

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitlér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyom-
 dászatjában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A reform küszöbén.

II.

Az 1876. évi VI. törvényeknek, midőn a közigazgatási bizottságot megalkotta, célja azonkívül, hogy egy szükségessé vált fegyelmi és felelősségi fórumot létesítsen az volt, hogy a kúszaltan szerteágazó közigazgatási ágak között az összhangot, az összekötő kapcsolatot létesítse. Most azonban, az intézménynek 14 évi fennállása után kimondhatjuk, hogy az idézett törvény ezen célját el nem érte. A közigazgatási bizottság nem birt kellő súlylyal és erővel arra nézve, hogy az összekötő kapcsolatot képezze. Nem mintha tagjaiban hiányzott volna ezen nyomtaték — hiszen a vármegye oszloposaiból állott, — de egyrészt elemeinek heterogén volta, másrészt, kivált mint elsőfokú fórumnak — hatáskörének korlátoltsága volt oka ezen meddőségnek. Így azután nem történt egyéb, mint hogy a különböző közigazgatási ágak főnökei havonként egyszer összejöttek s a szakmájukba vágó ügyeket nagy gyorsan elrefektálták. A külsőhatás legfőleg abban nyilvánult, hogy az adófelügyelőnek egy-egy crudelissabb végzését feloldották. Az önkormányzati elemek részvétele és befolyása jóformán nullára redukálható.

Amint a közigazgatási bizottság képe a tervezetből nagy vonásokban élénk domborul, azt látjuk, hogy annak új szervezete a kitűzött, de eddig el nem ért cél elérésére képesíti, mert míg eddig a bizottság a közigazgatásnak egy mellérendeltségi viszonyban álló kerekét képezte s oly hatalmas egyenrangú társakkal birt, mint az alispán és a törvényhatósági bizottság, a reform közigazgatási bizottsága a vármegye adminisztrációjában a vezérszerepet veszi át. Plenuma magához ragadja az alispán és a törvényhatósági bizottság hatáskörének csaknem legfontosabb részeit; átveszi az állandó választmány szerepét; a községek felett a törvényhatósági jogokat ő gyakorolja. Usaknem mindenre kiterjedő felügyeleti és a kormányhoz előterjesztési joggal bír. Hátterbe fogja szorítani még a törvényhatósági bizottságot is, mely a községi ügyek feletti határozati jog és a választások megszűnése által legfőbb érdekességét elveszti, s mely autonómikus befolyását is leginkább az által gyakorolja, hogy a közigazgatási bizottság önkormányzati tagjait megválasztja. Szaktanácsai általános felelősségi

forumot képeznek; az eddigi zűrzavar, a különböző albizottságok, választmányok, küldöttségek, szóval az eddigi kitanulhatlan, ötfoku felelősségi lajtorja elenyészik.

Áll pedig a tervezet szerint a közigazgatási bizottság a főispán elnöke alatt az alispán és a vármegyei tanácsosokból, és a törvényhatósági bizottság által a választott 14 autonómikus tagból. A bizottság a vármegyei tanácsoknak megfelelő 7 szaktanácsra oszlik, melyek 3 tagból állanak, s előadójuk, s egyuttal egyetlen „hivatalos” tagjuk az illető vármegyei tanácsos. Egyedül a jogi és fegyelmi tanács áll öt tagból, u. m. a főispán elnöke alatt az alispán, a jogtanácsos és két választott tag. A plenum minden negyedév első hónapjában, a szaktanácsok minden hó első felében üléseznek.

A közigazgatási bizottság ezen szervezésében látjuk megtestesítve a reform azon alapelvét, hogy az állami közigazgatás az autonomia követelményeivel összhangzásba hozassék. Az alsóbb fokon a végrehajtó hatalom — mely az államból ered — gyorsan, öntudatosan és erélyesen cselekszik, de ott, a hol épen e nagy vehemenciából kifolyólag történhetők tulkapások ellen a correctivum van, ott az autonómikus elem bir tulsúlylyal, vagy legalább is — mint a jogi és fegyelmi tanácsban — egyenlő nyomtatékkal. Az eddigi rendszerben épen megfordítva volt. Az önkormányzat közegei intézkedtek, a felelősségekben pedig az állami, vagy egyébként nem független elemek — ha nem is döntöttek, de mindenesetre igen nagy befolyással bírtak.

Hogy az önkormányzati elemek befolyása eddig a közigazgatási bizottságban oly kevésbé érvényesült, annak oka ugyanazoknak részvétlenségében, indolenciájában keresendő. A tervezet ez ellen azt a — kissé banalis, de egyszerű és minden esetre hathatós eszközt állítja, hogy a szaktanácsok minden egyes választott tagjának ülésenkint 5 frt jelenléti tiszteletdíj jár. Kívánatosnak tartanók ezen intézkedést akként kiegészíteni, hogy az igazolatlan elmaradók bizonyos hátrányokkal sújtassanak.

Mindent összevonva, a közigazgatási bizottság a reform egyik legsikerültebb alkotásának ígérkezik, mit különösen az autonomia hívei örömmel üdvözölhetnek. A teljes siker természetesen a részletes kidolgozás és kivitelől, valamint az

emberek megválasztásától függ, mert intézmény önmagában panaceát soha sem rejtett.

Dr. Lovász Márton.

A közigazgatási reform. A képviselőház e hó 4-én kezdette meg újból tárgyalásait. Szápáry miniszterelnök már valószínűleg a költségvetési vita folyamán fontos nyilatkozatokat fog tenni a közigazgatási reformot illetően; e kérdésben a miniszterelnök már végérvényesen megegyezett. Még ez ülészkabban terjeszti be az új közigazgatási törvényjavaslatot és a közigazgatási bíráskodásról szóló törvényjavaslatot. A közigazgatási reform teljes egészében való keresztülvitele minden körülmények közt még évek sorát veszi igénybe és bizonyára addig nem lép teljesen életbe, míg a csak tavaly újra választott törvényhatósági tisztviselők még öt évig tartó mandátuma le nem jár. A parlament — mint értesülünk — még ez ülészkabban elintézi a kinevezés nagy és döntő kérdését, hogy a jövő képviselőválasztásokon elvonja a széles körököt érdeklő kérdést az agitacionális tüzelmektől.

Állami háztartásunk feleslege. A pénzügyi bizottság állami háztartásunk kiadási rovatából 12,000 frtot törölt s így a költségvetés nem 4042 frt, hanem 16,040 frt felesleget mutat.

Az állami tisztviselők fizetésének fel- emelése tárgyában megkezdett munkálatok már közel állanak a befejezéshez; értesülünk szerint az erre vonatkozó törvényjavaslat már készen is lenne. A javaslat szerint a tisztviselők lakpénzt nem kapnak, hanem e helyett 40 % működési pótlékban fognak részesülni, ami az eddigi lakpénznek körülbelül kétszeresét teszi. — Az osztrákoktól átvett ezen rendszer mig egyrészt javítani fogja a tisztviselők helyzetét, véget fog vetni a nyugdíj-törvény okozta számos aránytalanságnak.

A szabadkai róm. kath. esperesi kertlet pap- sága is óhajti: a vegyes házasságokról szóló 1868. évi 53. törvény cikk módosítását. Erre irányuló kérvényét a képviselőház november hó 5-iki ülésében mutatta be az elnök. A kérvényt kiadták a kérvényi bizottságnak.

A szerb püspöki kar magatartása. A szerb püspöki kar — mint az E. értesül — támogatja Brankovits patriárka amaz óhajtását, hogy a temesvári püspöki szék, hazafias szellemben nevelt és alkalmas jelölt hiányában egyelőre betöltetlen maradjon. Örvedetes összhang van a patriárka, a hazafias szerb párt és a kir. biztos között. Az omladinisták napról-napra vesztitenek erejükből.

A zsidóházassághoz. A vallás- és közoktatási miniszternek egy újabban keletkezett rendeletét közli az „Ügyvédek Lapja”, melyben a vallástügyi miniszterium akként határozott, hogy zsidó házasságok válópörében, ha az első bírósági határozat nem felel meg, az a felsőbb bíróságok felülvizsgálata nélkül is jogérvényes és így a rabbi a jogerős ítélet alapján magát a házasságok rituális elváltásának foganatosítására minden további bírói intézkedés bevárása nélkül jogosítottnak tekintheti.

A „BÁCSKA” tárcája.

Seine Dalaiából.

Épíren szól a lantom, —
 Másként nem is lehet,
 Hiszen megmérgezed te
 Viruló éltetemet.

Épíren szól a lantom, —
 Másként hogy is legyen:
 Sok hiányt hozd a heblem,
 És — léged édesem.

Salaj Sándor.

FRANCIÁK A HALOTTÉGETÉS RÖL.

Egy leleményes francia lapszerkesztő a napokban kérdést intézett több kiváló íróhoz, hogy mit tart helyesebbnek, az eddigi temetési módszert vagy pedig a hullaégetést.

A francia író szivesen szokott megfelelni az ilyen felhívásoknak, mert alkalma nyílik szellemességét a közönség előtt csillogtatni; arra pedig, hogy a publikum egy író szellemesnek tartson, a francia író véghetlen sokat tart.

Az érdekes megjegyzésekből álljanak itt a következők:

François Coppée: „Nevetek, mert nem félek a haláltól. Ha Istennek úgy tetszik, és amikor neki tetszik, a Montparnasse-temetőben fogok örök nyugalmat keresni, abban az egyedüli ingatlanban, melylyel bírok, drága szü-

leim mellett. Egyébként egy kissé spiritualista vagyok, ami nagyon közönyössé tesz testem sorsa iránt. Nem tudom hinni, — nem hiszem, hogy egészen elveszszek a sír üregében. Sperat anima mea.”

Daudet Alfonz: „Kedves kollégám! Eltemetve, elhamvasztva. Mind a kettő egyformán kellemetlen nekem. Az öné: Daudet.”

Jules Simon: „A helyett, hogy közöljem önnel nézetemet ama gyászos kérdésről, melylyel ön foglalkozni sziveskedik, megvárom, míg ön a maga véleményét közli, hogy én is alkothassak magamnak véleményt. Eddig még nem választottam a kolumbarium és az elrothadás között. Valószínű, hogy nem fogok végrendekezni, mert nincs miről. Gyermekeim azt a módot fogják követni, mely kevesebb borzalmat okoz nekik. Teljesen reájuk bízom a választást, hogy hamvaitam urnában, vagy csonthajaimat koporsóban akarják-e őrizni. Tudom, hogy néhány katolikus azért ellenzi az elégetést, mert a biblia azt mondja, hogy testünkkel fogunk feltámadni. Csakhogy testünkben nem éppen sok marad meg a temetőben és az istennek nincs szüksége az ember porára, hogy a testet feltámassza.”

Hyacinthe Loysen: „Egyénileg a kérdés nagyon kevésbé érdekel. Ugy gondolkozom, mint Plato, hogy nem a test az ember, hanem az emberé a test. A kérdés, mely fentossággal bír, az, hogy élve ne temessenek el embert, ami gyakrabban megtörténik, mintsem hiszik.”

Zola Emil: „De hiszen ön végrendeletem egyik szakaszát kéri tőlem, kedves kolléga! Az elégetés mellett az szól, hogy az tiszta. Csakhogy azt hiszem, nagyon lassan fog tért foglalni, mert nem tudom miben, de sérti azt a meglehető téves felfogást, melylyel a halottak iránti gyöngédségről birunk. Ami az én egyéni izlésemet illeti, ez iránt még nem értem rá megkérdeni magamat és azt hiszem, legjobb lesz az elhatározás gondját azoknak hagyni, akik megmaradnak és szeretnek bennünket. Egyedül ők találhatnak ebben gyönyörűséget, vagy fájdalmat. Szívélyes üdvözlettel Zola Emil.”

Henri de Bornier: „Kedves bajtársam, vigye el önt az ördög. Ön megrontotta tegnap ebédemet és meg-

zavarta legutóbbi éjszakámat. Azt kérde tőlem: vajjon jobban szeretem-e, ha elégetnek, vagy eltemetnek. Sohasem intéztem magamhoz ezt a kérdés, és éppen nem felvidító kérdést. Az ön levelét egy órával előbb kaptam, semhogy asztalhoz ültem és akaratom ellenére is mindig ezzel a kérdéssel kellett foglalkoznom. Uram, ez borzasztó. Nem, nem akarok még gondolni sem arra, vajjon hamuvá vagy porrá fogok-e változni holtom után. Helyesebbnek tartom, hogy ebben a kérdésben e pillanatban nem határozok. Legjobban szeretnék, mint Illés próféta tüzes szekéren elragadtatni. Nevezeték ki prófétává, noha nem nagyon sokat adok rá napjainkban; hozzátok le nekem a tüzes szekeret és meg fogok önnök bocsátani azért, hogy megrontotta ebédemet és megzavarta az álmomat az ön éppen nem vidám kérdésével. Az öné: Henri de Bornier.”

Lecomte de Lisle: „Kedves uram! Ön sziveskedik tőlem azt kérdeni, vajjon eltemettetni, vagy elégettetni akarom-e magamat. Erett megfontolás után sajnálattal vagyok kénytelen önnök bevallani, hogy sem az egyiket, sem a másikat nem óhajtom. A határozatlanságnak ez az állapota, bármily kínos legyen is az, tartson még annyi évig, hogy nagy türelmetlenség nélkül tudjam magamat elhatározni.”

Franisque Sarcey: „Kedves kollégám! Ha Párisban halok meg, itt leszek elhamvasztva, ne mondjátok elégetve, mert ez utálatos szó. Ha Nanterreben halok meg, lelkeimre, nem adok annyit a szertartásra, melylyel a földvilágra küldenek, hogy a kemencébe vitessen magamat. Elméletileg előnyösebbnek tartom az elégetést, hogy végezzünk a gyarló testtel. De nem vagyok semmi- ben türelmetlen, sem pedig kizárólagos.”

Léon Claudel: „Mily kérdés! De jól van, ime a válasz: egészenek el, de azon feltétel alatt, hogy hamvait oda kerüljenek, ahol anyám és elhunyt gyermekeim porladoznak, ugyanabban a földben, ahol ők el vannak temetve.”

Sardou: „Kedves kolléga! Sokkal nagyobb lenne az én gyönyörűségem, ha elégetnének. Szívüöl az öné: Sardou.”

A regale kárpótlás papírjainak egy része már forgalomban van. A papírok, melyek három év múlva kieserülhetnek, három szelvényvel vannak ellátva. Színekre nézve a 100-as kékeszöld, az 500-as rózsaszín, az 1000-es sárga és a 10,000-es füzöld.

Lapunk szerkesztősége a „Vásár-ter“-en Dekker-féle házban van, felkérjük tehát helybeli és vidéki munkatársainkat, hogy közleményeiket vagy a felelős szerkesztő címére, vagy „Bácska szerkesztősége“ felirással küldjék. Annál inkább is kérjük erre tisztelt barátainkat, mert ezzel eleje lesz véve a szerkesztő változás folytán beállható zavaroknak s mert ha ez nem történék, a szerkesztő jó ideig sok cikkhez s tudósításhoz csak indirekt uton juthatna.

Zombori egyházzévédség.

Halottak napjára Zombor sz. kir. városnak egy érdekes és hatalmas halottja támadt: a zombori r. kath. egyházzévédség, mint ilyen meghalt, halálát Zombor sz. kir. város szabadalomlevelének a kultuszminiszterium utján, egy vitás kérdés alkalmából megadott hiteles magyarázata, idézte elő. Azonban ezen halottra nézve is áll a bibliai mondás: „ne szomorkodjatok, a leányzó nem halt meg, hanem csak alszik“; mert ha felébred, „Zombor sz. kir. város kegyuri bizottsága“ nevében fogja ugyanazon agendákat a zombori róm. kath. egyház javára teljesíteni. Ugyanis a kultuszminiszterium felhívta a város törvényhatósági bizottságát, mint a szabadalomlevelé értelmében Zombor sz. kir. város r. kath. patronusát, hogy kegyuri jogainak gyakorlását szabályozandó, szabályrendeletet készítsen, azt hozzájárulás végett egyházi főhatóságához és megerősítés végett a kultuszminiszteriumhoz mielőbb terjessze fel.

Dr. Csihás Benő polgármester, az októberi városi közgyűlés által a szabályrendelet megalkotására kiküldött bizottságot, november hó 4-ére tanácskozára meghívta és egy általa kidolgozott tervezetet osztott ki közöttük, hogy a tanácskozásnak bazisa legyen. Az értekezleten részt vettek: dr. Csihás Benő polgármester, elnök, Aszt Nándor ny. kuriai bíró, Széchenyi József törvényszéki elnök, Buday József pénzügyi tanácsos, Fehér Gyula apát-plébános, dr. Margalits Ede főgm. igazgató, Valtér Nándor városi főkapitány, Pocsay Sándor városi főügyész, Barthal József takarékpénztári igazgató, Molnár István ny. törvényszéki bíró, Reitter Nándor ügyvéd, Szlávay Ferenc városi levéltárnok.

Az értekezlet elnöke mindenekelőtt kérdést intéz a megjelentekhez, elfogadják-e általánosságban a tanácskozás alapjait az általa készített szabályrendeleti tervezetet. Molnár István törv. bíró kijelenti, hogy az egész szabályrendeletet feleslegesnek tartja, mert a miniszter a város törvényhatóságát mondja patronusnak és így a patronatusi jog a városi tanács által gyakorlandó, kivéve a plébános-választást, mely úgy is a törvényhatósági bizottság katolikus tagjainak kezében marad. Széchenyi József törvényszéki elnök azt vitatja, hogy bár a városi szabadalomlevelében történik intézkedés a r. kath. hívek kegyuri jogának gyakorlásáról, de százados gyakorlatnál fogva ezen jogot az ugynevezett egyházzévédség gya-

korolta és így ezen testület nemcsak de facto, hanem suo jure a patronus.

Dr. Margalits Ede főgymnasiumi igazgató a bemutatott tervezetet a tanácskozás alapjait elfogadja, annak minden körülményre kiterjedő tapintatos szerkesztéseért az elnöknek köszönetet mond, mert e nélkül a tanácskozásnak menete ingatag és kapkodó leendett. A patronatus kérdését a miniszteri rendelet egészen helyesen értelmezi, mert a szabadalomlevelében világosan az mondatik, hogy a patronatusi jog a városnak — civitatis Zomboriensis — adatik, mely azt azonban a törvényhatósági bizottság katolikus tagjai által gyakorolja. Az egyházzévédség tehát a patronatusi jogokat mindenkor de facto gyakorolta, gyakorolja és gyakorolni fogja, de nem suo jure, hanem a városi törvényhatóság nevében. Nagyon tiszteltreméltónak tartja előtte szólónak jogfentartó álláspontját és maga is minden jogfeladást perhorreskál — de a jelen esetben ilyenről nincsen szó. A zombori róm. kath. egyház azzal, hogy a város, a tulajdonképeni patronus mitsem vesz, hanem inkább sokat nyer, mert míg a jogok gyakorlata a katolikusok kezében marad, a patronatusi esetleges jelentékeny terhek a város vállaira nehezdednek. Aszt Nándor és Barthal József bizottsági tagok hozzászólása után a polgármesteri tervezet általánosságban a tanácskozás alapjait elfogadtatik.

A szabályrendelet címe dr. Margalits Ede stílusos módosításával elfogadtatik és a „szemben“ szó helyett „irányában“ tétetik, s így a cím a következő: „Zombor sz. kir. város közönségének a zombori római kath. egyház irányában fenálló joga stb. tárgyában.“

A szabályrendelet I. fejezete: „A kegyuri jog gyakorlásáról“ mint elvi jelentőségű, hosszabb és érdekes vitákra adott alkalmat. Széchenyi és Barthal azon kitételét mellőztetni kívánják, hogy az egyházzévédség, illetőleg a kegyuri bizottság a város nevében gyakorolja a patronatusi jogot. Dr. Csihás elnök, Aszt Nándor, dr. Margalits a szabadalomlevelé és a miniszteri magyarázó rendelet értelmében az 1. §. változatlan elfogadása mellett nyilatkoznak. A kérdéses pont változatlanul el is fogadtatott a szavazatok szótöbbsége alapján. Vita tárgyát képezte az új elnevezés is, mely az „egyházzévédség“ szó helyett alkalmazandó lesz. Elnök jelzi, hogy a törvénykezés nomenclaturája, az egyházzévédség szót nem ismeri s azért a következő címet ajánlja: „Zombor sz. kir. város kegyuri bizottsága.“ Elfogadtatik. Kiseb-nagyobb módosításokon mentek át a többi §§-ok is. Az 5. §-nál hosszabb vita fejlődött ki. Fehér Gyula apát a plébános javadalmát tüzetesen kívánja körülírni, támogatja őt ebben dr. Margalits is, mert egy szabályrendeletnek célja az eljárás rendjét és módját szabályozni és így jövőbeli komplikációknak elejét venni. A béke és egyetértésnek nem nagy előmozdítására szolgál, ha a plébániai beneficium esetről-esetre iratik körül; oly törekvések is érvényesülhetnek, midőn a pártoskodások folytán a leendő plébános javadalmazását megnyirbálni akarhatják — így történt ez 1828-ban, midőn, sede vacante, a pincét elvették jogtalanul a beneficiatustól és 1873-ban, midőn egy szobát akartak tőle elvenni. Mindennek körülírásával elejét vehetni. Ezen indítványt őt sza-

vazattal hat ellenében kisebbségben maradt, de kimondatott, hogy a beneficium csökkentése soha céloztatni nem fog, annál kevésbé, mert ehhez az egyházzévédségi főhatóság sem fogna soha hozzájárulni.

Hosszabb vitára adott alkalmat a számadások és költségelőirányzatnak évi felterjesztése az egyházzévédségi főhatósághoz. Az elnök szakavatott felvilágosítása ezen nehézséget is megoldotta: A város ugymond kétségbevonhatatlanul autonómikus szervezet és mégis évenként egy a költségelőirányzatot, mint a számadásokat a miniszteriumhoz fel kell terjesztenie. Ez az autonómiának nem praedjudicál.

Alapos remény van arra, hogy a provizorium, mely a zombori r. kath. ügyek intézésében a hívek szomorúságára oly hosszú idő óta fennállott, s mely alatt az „Iliumi falakon kívül is, belül is nem egy hiba követtetett el“ — nem sokára véget fog érni. Most az egész ügyet a város vette kezébe, — az a siker biztosítéka.

Lélekemelő volt az a tünemény, hogy a bizottság d. u. 3—1/2 óráig magas színvonalon letárgyalta az egész szabályrendeleti tervezetet és azt kisebb-nagyobb módosításokkal el is fogadta: nagy érdeme van ebben a polgármesteri tervezet szakavatottságának. Meg vagyunk győződve, hogy a tiszteltteljesen nyújtott békejobbot a maga helyén értéke szerint méltányolni fogják és mielőbb véget ér egy kínos kivételes állapot, melyből senkinek haszna nem volt, kárát azonban a zombori hitélet vallotta.

Zombor, 1890. évi november hó 6-án.

Dr. Margalits Ede.

A karlovici püspöki zsinat.

(Távirati tudósítás.)

A „Branik“ és a „Zasztava“ hiába akarják a kedélyeket felizgatni; hiába kürtöli a „Branik“, hogy a királyi biztosnak a zsinaton való megjelenése beletűközik az 1868. IX. törvényekbe, hogy annak nincs helye se a kongresszuson, se a synoduson; ugyanily malomban örül a „Zasztava“, mondván, hogy a királyi biztos megjelenése sérti a szerb autonómiát; a szerb püspöki kar s a nép igaz lelkesedéssel fogadta a nov. 3-án Karlócára érkezett Nikolics Fedor bárót.

Céltalanul küzdenek az izgágak, hogy ráerőszakolt szinben tüntessék fel az 1875. május 14-éről kelt legfelsőbb elhatározással szentesített rendelkezést, mely szerint a szerb egyházi kongresszusokon királyi biztosnak van helye, hiába mondják, hogy ez ellenkezik önkormányzati jogaikkal: Nikolics Fedor báró királyi biztos mindenütt a tisztelet őszinte jelével találkozott.

A vasutnál a diszmagyarba öltözött s a vaskoronarenddel ékesített királyi biztos a patriarka s a szerb papság nevében Nikolics Miron pakraci püspök, Karlóca város nevében a főjegyző fogadta.

A diszes menet a fellobozó utcaik során keresztül haladva, a városházához érven, báró Nikolics Fedort itt maga Brankovics patriarka, Dimitrievics és Petrovics püspökök üdvözölték.

Nikolics Fedor báró Dimitrievics és Nikolics püspökökből álló küldöttség hívta meg a patriarka rezidenciájába, hogy a püspöki zsinatot megnyissa. A patriarkátus régi épületét körülövező kertben egybegyűlt tanuló ifjuság, theologusok és nagyszámu előkelő közönség lelkesült zsviökökkel üdvözölték a királyi biztos, aki az érsek diszfogatán hajtattat a patriarka palotája elé. A patriarka elfogadó termében hosszú, zöid posztóval bevont asztal áll; rajta a kereszt és az evangelium. Ez asztal körül foglaltak helyet a teljes papi diszbe öltözött és rendjelekkel ékesített püspökök. Az ünnepek

Armand Sylvestre: „Füstpehely az égitrben, vagy fű a hant fölött; ime e kettő között kell választanom. Lelkemre inkább a földet választom, melyből a szerelmek számára virágok nőnek, mint a végtelen űrt, ahol a csillagok talán az istenek legnagyobb hazugságánál nem egyebek.“

FRANCINE KARMANTYUJA.

Henri Murger után írta dr. Marschalkó János. (Folytatás.)

Igértém nektek egy karmantyut, még is kaptátok végül, mint Francine megkapta Jaques barátomtól, kinek szeretőjévé lett, mint azt kellőleg megmagyaráztam a fenti üresen maradt sorban. Francine pedig szöke volt, szöke és vig; ami nem mindennapi. Huszadik évig nem ismerte a szerelmet, azonban közel végének halk előzete immár azt tanácsolta neki, hogy ne késsen, ha még meg akarja ismerni.

Találkozott Jaques-al s megszerette. Viszonyuk hat hónapig tartott. Tavasszal egyesültek, öszszel váltak el. Francine tudta hogy megbeteg s Jaques is tudta ezt: tizenöt nappal egyesülésük után egy orvos barátjától tudta meg. A megsürgült levelekkel ő is el fog költözni — mondá ez.

Meghallotta Francine e nyilatkozatot s észrevette, hogy mily kétségbeesést okoz az barátjának.

— Mit törődünk a sárga levelekkel, mondá neki, egész szerelmét egy mosolyába öntve; mit törődünk az öszszel, hiszen nyár van, a levelek zöldek: használjuk fel barátom . . . Ha majd annyira jutok, hogy el akarok költözni az életből, te karjaidba fogsz venni s átölelve engem, megtiltod, hogy elmenjek. Tudod, hogy engedelmess vagyok, maradni fogok.

S e kedves teremtmény így élte keresztül öt hónapig a bohème-élet nyomorát, dallal-mosolylyal ajkain. Jaques feláldozta magát. Gyakran mondá neki barátja: Francine igen rosszul van, gondos ápolásra van szüksége. Ilyenkor Jaques végigjárta egész Páris, hogy felhajszojja a gyógyszerre való, melyet az orvos rendelt; Francine azonban hallani sem akart efféleről, a gyógyszereket ki-

vetette az ablakon. Midőn éjjel elfogta a köhögés, kiment a szobából a folyosóra, hogy Jaques meg ne hallja.

Egyszer kimentek együtt a szabadba. Jaques meglátott egy fát, melynek lombja sárgulni kezdett. Szomorúan nézte meg Francinet, ki csendesen, kissé álmotagul lépkedett mellette.

Francine észrevette, mint halványodik el Jaques s kitalálta annak okát.

— Menj, bolond vagy, mondá neki megcsókolva arcát, csak julius hóban vagyunk, októberig még három hónapunk van, éjjel s nappal szeretve egymást, mint a hogy mi tesszük, megkettőzzük azt az időt, mit még együtt tölthetünk. És aztán, különben, ha a megsürgült levelek közt rosszabbul érezném magamat, elmegyünk egy fenyőerdőbe lakni, az mindig zöld marad.

Októberben Francine már az ágyban kényszerült maradni. Jaquesnak barátja ápolta . . . Kis szobájuk, melyben együtt laktak, a ház legfelső emeletén volt. Ablakuk az udvarra nyílt, melynek közepén állott egy fa, mely napról-napra mindinkább elhullatta lombját. Jaques függőnyt tett az ablakra, nehogy a beteg meglássa azt a fát: de Francine nem engedte, hogy ott maradjon.

— Oh barátom, szöjt Jaques, szöjt, szöjt, többször megcsókolok, mint ahány levél van a fán . . . És hozzátette: Egyébként sokkal jobban vagyok . . . Nemsokára ki fogok már járni; csakhogy hideg van ám s mert nem szeretném, ha kivörösödnének kezeim, ugye veszel nekem egy karmantyut. Egész betegsége alatt e karmantyú volt volt álmainak egyetlen tárgya.

Mindenszentek előtti napon bánatosabbnak látva Jaques-ot, mint valaha, bátorítani akarta s hogy meglássa, mennyire jobban érzi magát, felkelt.

Az orvos ugyane pillanatban érkezett s erőszakkal visszafektette.

— Jaques, sügta a művésznek, bátorság! Mindennek vége, Francine meg fog halni.

Jaques könnyekben tört ki.

— Most már adhatz neki mindent, amit csak kér, folytatá az orvos, nincs többé semmi remény.

Francine megértette szemével, amit az orvos szeretőjének mondott.

— Ne hallgass rá, kiáltott fel kinyujtva karjait Jaques felé, ne hallgass rá, hazudik. Holnap együtt kimegyünk, . . . Mindenszentek napja s hideg lesz, menj, végy számomra karmantyút . . . Kérlek szépen, ugy félek, hogy e télen megfagynak kezeim.

Jaques távozni készült barátjával, de Francine visszatartotta ezt.

— Menj, hozd el karmantyúmat, szöjt Jaques-nak, szöjt, szöjt, hogy sokáig tartson.

S midőn egyedül maradt, azt mondta az orvosnak:

— Oh uram, meg fogok halni, tudom . . . De mielőtt elmennék, mindenre kérem, keressen valamit számomra, ami erőt ad egy éjszakára; tegyen ismét széppé egy éjszakára, hadd haljak meg azután, ha már a jó Isten nem akarja, hogy tovább éljek.

Mialatt az orvos mindenkép vigasztalta, éjszakai szél csapott be a szobába s egy sárga falevelet vetett a beteg ágyára, melyet az udvar közepén álló fáról tépett.

Francine félrehúzta a függőnyt. Ott állott a fa, teljesen lombtalanul.

— Ez volt az utolsó, mondá s a levelet párnája alá rejté.

— Nem fog meghalni, csak holnap, mondá az orvos, egy éjjele tehát van még.

— Ah! mily boldogság! — kiáltott fel a fiatal lány . . . egy téli éjszaka . . . mily hosszú lesz!

Jaques visszatért egy karmantyúval.

— Nagyon szép; mondá Francine hordani fogom, ha kimegyek.

Az éjt Jaques-al töltötte.

Másnap, Mindenszentek napján a déli Angelus alatt agoniába esett s egész testét reszketés fogta el.

— Fáznak kezeim, susogta, add ide karmantyúmat. S bemélyedt szegény kezeivel a szörmébe.

— Vége van, mondá Jaquesnak az orvos; menj, esököld meg.

(Folyt. köv.)

Melléklet a „Bácska” 86-ik számához.

megnyitásra csak a főpapok voltak hivatalosak. Nikolics Fedor báró Jorgovics miniszteri titkár kíséretében lépett a zsinati terembe és a patriarkához megköszöntő beszédet követően a magyar beszédében tudomására hozta a zsinati tagoknak, hogy őfelsége a magyar miniszterelnök előterjesztésére a Brankovics patriarkát öccseléjévé állította, hogy a szerb görög keleti zsinat összevont foglani, kegyesen tudomásul vette. A királyi biztos felhívta a zsinatot, hogy a kormány által tudomásul vett program alapján kezdje meg működését és ama reményének és őszinte óhajának adott kifejezést, hogy a zsinat a megoldásra való feladatokat a haza javára, a szerb egyház hasznára és őfelsége meglegedésére fogja elintézni. A mikor a királyi biztos őfelsége nevét említette, huszonnégy lövés dördült el a parkban, a zenekar a himnuszot intonálta és zsviözött a közönség. Nikolics báró beszédje után Brankovics patriarkát a szerb egyház nevében szép beszédében köszönte meg őfelsége jóakarát, hogy a püspöki zsinat megtartását kegyesen tudomásul vette.

A patriarkát ebből, valamint abban, hogy Nikolics báró nevezetett ki újlag királyi biztossá, újabb bizonyítékát látja őfelsége alyai gondoskodásának a szerb lakosság és egyházának jólétéért; a szerbek ezért hálájukat őseiktől örökölt hűségük által a legfelsőbb házhoz, valamint a szeretett hazához ténnyel, folyton és örökre be fogják bizonyítani. Szónok végül meleg szavakban mondott köszönetet báró Nikolicsnak fáradozásaiért, melyekkel újlag bebizonyította, hogy méltó képviselője őfelségének, hogy jó hazafi és egyházának őszinte előmozdítója. A patriarkát hatóság beszédét őfelsége elismeréssel végzi, mi a jelen voltokban lelkesült visszhangra talált: Nikolics báró erre a patriarkától, valamint a püspököktől egyenként elbucszván, Jorgovics miniszteri titkár és a hallgatóság kíséretében elhagyta az üléstermet. A zsinodus ezután konklávévá alakult.

A püspökszinat ünnepélyes megnyitása alkalmából Brankovics György patriarkát az érseki palotában díszbédet adott, a melyen Nikolics báró királyi biztossá kivált, Jorgovics miniszteri titkár, Sztójkovics, Dimitrijevic és Nikolics püspökök, Vidos és Franzl tábornokok, Flatt Viktor főispán, a díszszázad tisztikara és az odavaló előkelőségek vettek részt. Brankovics patriarkát mondotta az első pohárköszöntőt a királyra, a bölcs, a kegyes, az igazságos uralkodóra és anyagi jóságú neje. A pohárköszöntőt a jelen voltak riadó lelkesedéssel fogadták. A zenekar a himnuszot játszotta; az udvaron sortűzet vezényelt a felállított üteg parancsnoka. Második toasztjában a patriarkát Nikolics Fedor bárót köszöntötte fel és kérte, hogy a jövőben is legyen tolmácsolója és pártolója a szerb egyház érdekeinek, a trón szómolya előtt. Ezt a felköszöntőt szintén dörög zsviözök fogadták. Ep oly lelkesedést keltett a patriarkát tószta a magas kormányokra, különösen azok kitűnő képviselőire Szapary gróf miniszterelnökre, Csáky gróf vallás- és közoktatásügyi miniszterre, s Khuen-Hédervary gróf horvát bánra. Nikolics báró a szerb patriarkát és püspökökre írtett poharat, kik a mint századok óta érték, úgy most is érték, hogyan kell a monarchia iránti hagyományos hűséget a hazához való ragaszkodással és a saját egyház és népek iránti kötelességteljesítéssel a legjobb összhangba hozni. Nikolics Miron pakraei püspök sikerült felköszöntőjében a hadsereg képviselőit éltette, mely a király iránti hűség legjobb gyámolya, a haza és ország fiamnak legjobb védője. A díszes közönség igen emelkedett hangulatban késő délutánig maradt együtt.

Helyi és megyei hírek.

Adakozók névsora. A „Bácska” kiadóhivatalánál a kupuszina tüzkarosultak részére újabb adakozók: Kémarmy Béla ur által eladott 4 db. fényképtől 40 kr, Martin József esperes-plébános Filipova 3 frt, dr. Szabó József beiktöltötte a hódásági ifjuság által a kupuszina tüzkarosultak javára rendezett táncmulatság tiszta jövedelmét az alábbi felülfizetésekkel együtt 95 frt és az ifjuság egyik régebbi műkedvelői előadásának tiszta jövedelmét 10 frt, összesen 108 frt 40 kr. Ezen összeghez hozzáadva a 84-ik számban kimutatott 568 frt 20 krt, összesen befolyt eddig 676 frt 60 kr, azaz hatszázhetvenhat frt 60 kr. További szíves adományokat elfogad és rendeltetési helyére juttat Zombor, 1890. évi november hó 6-án, a „Bácska” kiadója.

Felülfizetések. A hódásági ifjuság által rendezett táncmulatságon felülfizettek: Antunovics József 1 frt, Osztermayer József 1 frt, dr. Polyakovits Lajos 1 frt, Jorgovits Kornél 1 frt, Jubász Jenő 1 frt, Berkes Rezső 1 frt, Szabó Gyula 1 frt, dr. Szabó József 1 frt, Nonnenmacher Henrik 1 frt, Götthe Jakab 1 frt, Szendy István 1 frt, Papp Fülöp 1 frt, Müller Béla 1 frt, Scultéy Ede 1 frt, Scultéy Edéné 1 frt, Scultéy Jenő 1 frt, Schumacher Jakab 1 frt, Rausch Ede 1 frt, Trischler X. Ferenc ifju 1 frt, Korény Béla 1 frt, Neumayer Ferenc 1 frt, Schäffer József 1 frt, dr. Hofbauer Miklós 1 frt, Ertl István 5 frt, Ertl Gyula 1 frt, Trischler Károly 1 frt 60 kr, Becker Ferenc 1 frt, Omelka János 1 frt, Jusits Lajos 4 frt, Gritzmann Károly 3 frt, Teplitzky Nándor 1 frt, Pszotka József 1 frt, Kaich Miklós 1 frt.

Himen. Raichl Adél kisasszonyt, Raichl János, helybeli tekintélyes vaskereskedő leányát, f. hó 1-én eljegyezték Budapestben dr. Skalnitzky Henrik vöröskereszt-kórházi orvos. — Kovacsics Jenő, a helyb. állami főgimnázium tanára, e hó 20-án fog Dályán összekelni Vidakovits Mojsza volt zombori hitelemző özvegyével, Makszimovits Lázár volt kulai g. k. plébános leányával, Lujza úrnóval. A menyasszony édes testvére a patriarkát vejenek és jószágkormányzójának, dr. Makszimovits Milán volt kulai ügyvédnek. — Goldstein Nándor eljegyezte Buehler Aranka kisasszonyt, Buehler Simon ényát, Cservenkáról.

Szegény gyermekek felruházása. A zombori jótékony nőegylet választmánya nevében van szerencsem a t. közönségnek tudomására hozni, hogy az idei karácsonyfa ünnepély alkalmából nem 150 hanem csak 100 iskolás szegény gyermek fog felruházni, mert a nemesszívú adakozók ezen évben sok oldalról igénybe voltak véve: ugyanazért kérték az egylet t. tagjai, hogy ha valaki ismer valóban szegény és felruházásra szoruló gyermekeket, azt lehetőleg mielőbb az egyleti

elnöknek Esztergamy Borbála úrnónél bejelenteni szíveskedjék, ugyanazok tisztelettel kérték mindazon nemesszívú emberbarátok, a kik e jótékony tünneplé előmozdításához kegyes adományaikkal hozzájárulni óhajtanak, hogy ezen nemcs célra szánt adományaikat mielőbb az egyleti elnökhöz juttatni szíveskedjenek. Dr. Margalits Ede, nőegyleti titkár.

Meghívó. A zombori általános ipartestület folyó évi november hó 16-án vasárnap d. e. 10 órakor a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgya: 1. A nagymélt. m. kir. kereskedelmi miniszterium rendelete az alapszabályok módosítása iránt. 2. Jelentés a Desinits Antal örökösével megkötött szerződés iránt. Megjegyzés: A mennyiben az alapszabályok 11. § hoz képest elegendő számú tag a közgyűlésben meg nem jelennek, a 14 nap mulván tartandó új közgyűlésben a megjelenő tagok fognak határozni. Ugyanez alkalommal kérjük a testületi tag urakat, hogy netán bátralekos tagdíjakat minden kellemetlenségük kikerülése végett, mielőbb lefizetni szíveskedjenek, ellenesetben azok végrehajtás utján fognak behajtatni. Zombor, 1890. évi november hó 1. Husveth István s. k. pt. elnök

Halálos párbaj. A 28-ik honvédezed két tiszte: Rukavina alezredes, ki évekkkel ezelőtt házi ezredünkben szolgált és Zomborban állomásozott mint es. és kir. főhadnagy és Polzovics főhadnagy között a napokban Mitrovicon kardpárbaj volt. Rukavina behalt sebeibe.

Sajtóper. Horváth Gyula, zentai második számvevő ellen indított sajtóperben a vizsgálat befejeztetvén, dr. Stirl budapesti sajtóügyi vizsgáló bíró végzésileg utasította Mihályi Vince és Fischeer Jákó zentai magánpanaszosokat, hogy a pótlándók iránt nyilatkozzanak s ha ilyeneket szükségeseknek nem találnak, vádlevelüket 10 nap alatt adják be.

Megőrült a vonaton Budapest és Szabadka közt egy számvevő hadnagy. Mikor a vonat megállott a szabadkai állomáson, a hadnagy kiugrott a kupéból és annyira kezdett örvöngeni, hogy a rendőröknek kellett őt lefogni.

Árokba zuhant. Szerdán délután az apatim uton a kórház és Zöldfa utcai átjárón egy nyavalyatörős koldus bele esett az iszappal telt árokba. Csak hosszas jajgatás után vállalkozott néhány jószívű ember, hogy a szegényt kimentse veszélyes helyzetéből.

Még egy új lap. „Zentai Néplap” címmel új heti lap indult meg Kozies Aladár szerkesztésében.

Dr. Molnár Gyula neve mint védője azért lett kihagyva a Tyószít-féle bűntügyben a mult számban adott közleményből, mert, midőn e lap szerkesztésében a változás beállott, akkor a 19. eset már el volt tárgyalva, melyekre visszatérni nem lehetett s dr. Molnár ur csakis az első esetben szerepelt mint védő. Így kimaradt dr. Wuics János ur neve is.

Pályázatok vannak hirdetve a bajai kir. adóhivatalnál aresedésben levő VI. oszt. adótitási és a zombori m. kir. pénzügyigazgatásnál betöltendő számgyakornoki állásokra. — A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság számvevő osztályánál egy számgyakornoki állomás évi 300 ft segélyűj, esetleg számgyakornokjelölti állomás 80 kr napidíjjal turesedésbe jövén, felhivatnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy életkoruk, erkölcsi magaviseletük, végzett tanulmányaikat és pedig az érettségi vizsga letételét, hadkötelezettségüknek elégtelét igazolók okmányokkal felszerelt kérvényeiket és pedig a már szolgálatban állók előjáró hatóságuk utján 2 hét alatt ezen kir. pénzügyigazgatásához annál is inkább nyujtsák be, mert az elkésve érkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Jótékonyág. Boromisza Tibor, jankováci plébános a bajai főgimnázium javára 500 frtos alapítványt tett le. — Zichy N. János gróf és neje pedig Topolya község jótékony intézetei részére 450 frtot adtak.

A lapunk mult számában megjelent „A reform küszöbén” című vezércikkünkben a törvényhatósági bizottság tagjai felsorolásából a „főszolgabírák” kimaradtak, mit ezennel helyreigazítottunk.

Intó példa a sztrájkolóknak. A nyomdások sztrájkja nem csak terjed, de olyan alakulást kezd mutatni, a mi csaknem szánandóvá teszi a sztrájkba ugratott szedők helyzetét. Az egész mozgalmat azon nyugtalan elemek vezetik, a kik most az Országos Nyomdász Egyesület árszabálybizottságában határoznak s egy nyomdászati szaklap segítségével bolondítják el a szedőket. A sztrájk-pénztár lír szerint még 6000 frttal rendelkezik s ebből a nőtlen szedőknek heti 8 frt, családosoknak 10—12 frt segélyt adnak. A sztrájk-pénztárnak meg van az a baja, hogy mennél jobban sikerül a sztrájk, annál hamarabb beáll az üresség s utána a nyomdáság. Az egyes vállalatok ugyanis nem veszik vissza a sztrájkoló szedőket s a föllállított árszabály telve van olyan követelésekkel, melyeket a vállalatok meg nem adhatnak. A sok ünnep, kétszeres díj, rövidebb munkaidő, a fölmondási idő eltörlése stb. az egyezkedést lehetetlenné teszi. Most már egyes vállalatok sztrájkoló szedői apró hirdetésekben panaszojják, hogy bizonyos lapoknál nem veszik vissza őket s a közönséghez kezdenek fordulni, a minek semmi hatása nem lehet. A sztrájk rendezői lelkiismeretlen dolgot művelnek s be kell következnie nemcsak annak az időnek, mikor „hivék” fogják őket legjobban szidni azért, hogy őket felbujtóták. Sajnos, akkorra már több száz derék munkás marad kenyér nélkül, hogy mindenéből kifosztva világgá induljon. A nyomdatulajdonosok különben már panaszt emeltek a IV. ker. előjáróságánál, mint elsőfoku iparhatóságánál, hogy a nyomdai munkások nagy része a 14 nap felmondási idő betartása nélkül abban hagyta a munkát. Több nyomdai munkásnó pedig azzal a panaszzal fordult az előjárósághoz, hogy a sztrájkoló nyomdások fenyegetések közt akarták őket a munka beszüntetésére bírni. Ennek következtében az előjáróság megindította a vizsgálatot s eddig huszonöt sztrájkoló ellen indította meg a kihágási eljárást. Különböző pedig a sztrájkolók különböző korszakokban és kávéházakban vigan töltik az időt, persze majd csak addig, a mig a pénzforrás ki nem apad.

Harcoló amazon. A nemes-militáris nagyvendéglobben érdekes jelenetet idézett elő a napokban — mint nekünk onnan írják — egy ottani zsidó menyecske. Történt pedig a dolog akképen, hogy miként a híres Hány Jánosnak, úgy akadt m. hó 25-én egy diplomatikus bábanak is a nagykorcsában több hallgatója, kiknek

társaságában vigan szopogatta a hegy levét. A jeles szülésznő bámulói közé vegyült a többek közt egy itteni tollkereskedő is, kire annyira hatott a diploma tulajdonosnó fenegyerekes viselkedése és a vinkó élvezete, hogy biz ő is amugy derekasan becsipett. Ilyen olympusi állapotban találta őt ott az ő hitvestársa, ki részben féltekenységéből, részben pedig attól való félelmében, hogy férje egész vagyonát ez estén eltékozolja, nem a legbarátságosabb hangon hivogatta haza az ő élete keserűségét; miután azonban a férj csak nem akart kötélnek állni, egy-két gyengédtelem oldalbalökéssel igyekezett a menyecske nemcs szándékát érvényre emelni. De már erre aztán a férjben is felbuzdult a hősi honfivér s neki gyűrűközdött, hogy egy legyintéssel elriassza az ő esörgő kigyóját, de sajna, tévedésből nem a hitvest, hanem a vendéglősnét ütötte úgy arcul, hogy annak szinte szikrádzott a szeme belé. No erre aztán volt hadd el hadd! Elővették a felbőszült férjet s úgy elnásapálgáltak az irányt tévesztett poffért, hogy annak emléket jó ideig fogja szemmeláthatólag viselni. — Mit halljuk, az eldeklínált férj pert indított a nagyvendéglős és annak szolgálja, valamint egy rendőr ellen.

Örült nő. Prosszert Józsefné, egy helybeli rossz-hírű ház volt tulajdonosa, pár nap óta olyan feltűnő magaviseletet tanusított, hogy a rendőrség letartóztatta és megfigyelés alá helyezte. Mint az orvosi vizsgálat kiderítette, a szerencsétlen asszony megőrült. Egyelőre a helybeli kórházban helyezték el.

Lakhely-változtatás. Heinrich József, szőlőszeti vándortanító, állandó lakását a m. kir. földmívelésügyi miniszter engedélyével Szegedről a szomszédos Horgos községébe helyezte át, egy azonban, hogy az V. borászati vándortanítói kerület hivatalos székhelye ezután is Szeged maradjon, s a nevezett vándortanító Szegeden a gazdasági egyesület által e célra felajánlott helyiségben (Széchenyi-ter, régi Zsótér ház, I. emelet) hetenként szombaton egy hivatalos napot tartani köteles.

Jön az influenza. Ne tessék megjedni, még csak most indult el Berlinből s így még jó utat kell megtennie, míg hozzánk ér; reméljük különben, hogy nem lesz szerencsénk e kellemetlen látogatáshoz, kinek tavalyi visítjeire nálunk is sokan emlékeznek, mert a poroszok is mindent elkövetnek, hogy a baj tovább terjedését megakadályozzák. Tehát a vizont nem látásra!

Városi ügyek.

Zombor szab. kir. város közigazgatási bizottsága havi rendes ülését november hó 3-án délután 3 órakor tartotta Sándor Béla főispán ur elnökelete alatt. A polgármesteri jelentés kapcsán Vukics Miklós szóba hozta az elemi iskoláknak (már mult számunkban említett) bezárását, melyet szerinte a vörheny és ronesoló toroklob fellépte, nem eléggé indokolt. A főorvos felvilágosítása után azonban a bizottság a tett intézkedést tudomásul vette. A pénzügyigazgató jelentése szerint befolyt október hóban adó fejében 14,380 frt 70 kr, illeték fejében 2561 frt 90 kr és hadmentességi díj fejében 171 frt. — A főorvos jelentése szerint az egészségügyi viszonyok október hóban kedvezőtlenek voltak, a vörheny és ronesoló toroklob, melyek már június óta mutatkoztak, újabbán járványszerűleg is felléptek. Született október hóban 29 fiu, 32 leány, közte törvényes 59, törvénytelen 2; halva született 2 leány. Meghalt 43 fi-39 nőnemű, összesen 82; a halálozások tehát a születéseket 21-el mulják felül. Az elhaltak közül 5 éven alul volt 47, azon felül 35. A 7 éven alul elhaltak közül orvosilag nem gyógykezelettet 24. A legnagyobb halálozási százalékot a vörheny (23 eset) és a ronesoló toroklob (5) szolgáltatta. Erőszakos haláleset 3 fordult elő, 2 öngyilkosság és 1 agyonlövés. Házasságra kelt párok száma 37. — A kir. főmérnök jelentése szerint október hóban közmunkatartozás fejében befolyt 714 frt 30 kr, a közmunkaalapból gyümölcsözőleg el van helyezve 17,000 frt, készpénz a pénztárban 1039 frt 73 kr. — A kir. tanfelügyelő jelentése szerint az elsőfoku ipariskolába beiratkozott 385, az elsőfoku kereskedelmi iskolába 56 tanuló. — A pénzügyigazgató jelentése kapcsán Barthal József kérdést intézett a pénzügyigazgatóhoz, miként történhetett az, hogy a fennálló szabályrendelet ellenére a fűteában korszemanyitási engedély adatt? A polgármester előterjesztése folytán azonban, melyből kitént, hogy a fűteca nem tartozik azon utcák közé, melyekben a korszemanyítás tilos volna, Barthal az indítványteltőtől elállt. — Több esékélyebb jelentőségű folyó ügy elintézése után az ülés véget ért.

Hadmentességi díj előírása. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről felhivatnak mindazok, akiknek terhére 1890. évben hadmentességi díj kivetett, miszerint a kivetett hadmentességi díjnak leendő előírása véget díjkönyvecskéket 8 nap alatt a város adóügyi osztályánál okvetlenül mutassák be. Egyben figyelmeztetnek a hadmentességi díj fizetésre kötelezettek, hogy a díjkönyvecské a fenti határidőben való bemutatásának igazolatlan elmulasztása esetén az 1883. évi 44. t. c. 36. § a értelmében 1—5 frtig terjedő pénzbírságot vonand maga után.

Komédia.

„Clemenceau” vagy „öld meg a nőt”, vagy „az földözött ártatlanság!” vagy „a nyüzött borju!” — ugyan már melyik társulatnak nem kell majd azt a szemre-hányást csinálni, hogy ne komponáljanak ilyen Ruca-hátra való címeket a szinlapra? Komolyan azt hiszik, hogy ennek akad publikuma? Tévednek. Ha majd több ily jó darabot adnak és ha majd egyéb sok tekintetben megszűnik a fejtetélesség „látatlankodni”, ha majd a közönség izlését is tekintetbe veszik, meg a sajtó tanácsait is fogadják, akkor majd nem lesz szükség sem dupla címekre, sem házalásra, és a közönség meg fogja tölteni a színházat. Hiszen érdekei ellen cselekednek, ha nem tenné.

Különösen drámái tekintetben oly erős a társulat, hogy a legnagyobb személyzetet igénylő darabokat is előadhassák. Egy érezhető hiány volt és van ma is: a drámái szende. Aggódva és bizalmatlansággal tekintetünk azon merész vállalat elé, hogy Márkus Emilia és Sarah Bernhardt korszakaitó szerepét Cserna Eszti gyenge harmatos vállaira rakták. Nem tartottuk lehetőnek, hogy a naiv szerepekben kedves színésző és szerepben meg csak túrlhetőt is produkáljon. Beismerjük, hogy kelle-

mesen esalódtunk. Természetes, hogy ez az Iza nem volt minden ízében Iza, aminőnek azt a szerző megírta, de ahhoz képest, hogy ez Cserna Eszti szerepkörét messze túlhaladja, ahhoz képest, hogy Cserna Eszti még csak mily rövid idő óta van a színpadon, igyekezete teljes elismerést érdemel, — és a míg bele kell nyugodnunk abba, hogy határozott drámai szendénk nincsen — pedig ez valószínűleg az idők végezetéig így lesz — elfogadjuk, hogy egy ily törekvő erő ilyen kísérletekben edzze erejét nálunk. A címszerepben Szarvasy Soma szép színpadi alakjával és hatalmas organumával szép alakítást nyújtott, és különösen a negyedik felvonásbeli kitérései voltak kellemes színdarabok. Az ötödik felvonásban mindkét főszereplő hanyatlani látszott. Mintha a 11 órán túl tartó darab kifárasztotta volna őket, pedig hát az mindegy, mert ha az ember a feleségét 11 óra után ily is meg, azért nagyokat kell ahhoz kiáltani, és nem oly barátságosan mondani, hogy „meghalsz szörnyeteg!” A kiáltást okkal-móddal bizonyos helyeken meg kell kívánnunk, ha mindjárt nem is vagyunk barátai a kulissza-hasogatásnak, ami a mi kulisszáink mai állapotában úgy is nagyon veszedelmes dolog volna. László Constantinja, Aitner Dobrowskaja, Breznainé Clemenceauje, Réthy Szergejje stb. mind jól egészítették ki a sikerült előadást. A közönség a darab iránt nagyobb mértékben érdeklődött.

A *genai dudás* csinos zenéje, mesés ostobaságú meséjű operette, a melyre a színpad zsufolásig megtelt. Ez újabb bizonyítéka annak, hogy a közönség izlése operettet kíván, miért is nem ajánlhatjuk eléggé, hogy az igazgatóság több gondot fordítson ezen műfajra. És amennyiben „az igazgatói tevékenységnek azon nem minden hibától ment részéhez, mely a közönség és így a saját bírálatára alá vonható” tartozik az, hogy olyan komédiák, mint tegnap, éppen akkor ne forduljanak elő a színpadon, amikor a város színházlátogató közönségének nagyrésze talán először jött el, és mindenestre telt ház viheti szét az előadás eredményének híret, — ez esetben talán méltányos kívánságunk az, hogy az „illetékes közeg” — nem akarjuk a színházi törvényszék ítéletét megelőzni — akinek hibája miatt a II. felvonásban néhány percig türes színpadra bámullhatott a közönség, máskor ilyen hibát ne kövessen el. A színpadon mindennap hűségesen ott áll, hogy ki a rendező. Ugy látszik azért, hogy ha a közönségnek valamely darab rendezése nagyon megtetszik, legyen kit kihívni. (Erre ugyan még nem tudunk esetet.) De talán azért is, hogy ha valamely országos skandalum esik meg, legyen kit összeszidni. (Erre már inkább.) Nem akarunk ez alkalommal visszaélni a színpad indiskreciójával, mert hát esetleg talán nem is ő a hibás — habár a laikus közönség, mikor a rendező van baj, elég különösen a rendezőt véli okolhatónak. Ugy halljuk, hogy az óriási pauzát az okozta, hogy Camilla és Tonio egy duettjének kellett volna következnie, a melyet azonban a próba után a szereplőknek történtek, annélkül, hogy e förlés minden következményeivel gondoltak volna. Így aztán Szöllősy Ilona és Práger Zsuzsi egész joggal nem jöttek be, míg az őket követendő jelenet szereplői Scarpati stb. várták, hogy ugyan mikor kezdik ezek a duettet. Ez a kölcsönös várakozás még sokáig eltarthatott volna ad maiorem gloriam Dei, ha a mindig helyén lévő Borbélyné Kiss Ilona be nem fut Vidával és így egy sokkal később következő jelenet előadásával meg nem mentik a darabot. Hogy már most ezekért az igazgató szídjá-e meg a rendezőt, vagy a rendező az ügyelőt, az ügyelő a duettistákat, ezek meg a sügöt, vagy a közönség valamennyit, az — szereposztás dolga. Mi az igazgató és a társulat jól felfogott saját érdekében kívánjuk, hogy az operettekre több gondot fordítsanak és hogy „legyek rend, aminek muszáj lenni”.

Sokkal nagyobb dolog az olyan „megvetett műfaj”, mint az operette egy-egy rendező előadása, mint pl. a Betvár Kendőjé, és ezért bizonyára sokkal több próbát is kíván meg. Nem tartozik rá, hogy mily nagyobb vagy kisebb genialitással, első olvasásra vagy 20-ik próbára megy a darab — ha jól megy. De ha ilyen bábeli zűrzavarokat látunk, mint pl. a III. felvonásban is, ahol úgy rajzottak ide-oda, mint a megzavart méhkas, és senki sem látszott azt tudni, hogy hol kell állnia, akkor a próbák hiánya és csekély száma nagyon is szembeötöl. Hogyan képzeltek ezt a darabot már szombaton előadhatónak, hogyha négy nappal később így adták, az előttünk talány!

A darab a két első felvonásban érdekesen halad, habár már a másodiknak vége felé olyan cirkuszi bohózaszerű jelenetekkel bír, hogy a harmadiknak észszerűtlenége már csak az előzmények észszerű következtetése. Scarpati (Borbély) leányát Camillát (Práger Zsuzsi) egy barátja fiának Tonionak (Szöllősy Ilona) igérte. Camilla ugyanebbe beleszeretett, annélkül hogy tudta volna, hogy ez a neki szánt férj, és meg akar vele szökni. Tonio szakácsnőnek öltözik, hogy bejusson a házba, egyúttal egy dudást (Vida Etelka) becsémpésznek a házba azon címen, hogy ez az igazi főlegény, akire aztán Scarpati rá is erőszakolja Camillát, tiltakozása dacára. A dudás minden áron szabadulni akar a házból és valamennyi asszony személynek légyottot ad, csak hogy megkaphassa a kapukulcsot. Így aztán éjjelkor óriási tohuvaobu támad, a melyben a férfiak nőnek, a nők férfiaknak vannak öltözve, és e zűrzavarban a szerelmek meg a dudás is megszöknek. A III. felvonásban, a kikötőben kiderül a tévedés és Tonio megkapja Camillát, a dudás meg Rosettát (Borbélyné Kiss Ilona).

Ez a mese alkalmat ad a dudásnak néhány igen szép dalának elnevelésére, így a „Savoyard szegény ördög” kezdetű és különösen a vezérmotívum, a fülbe-mászó dallamu

„Oh dudu, dudásokám,
Kedves kis dudám”

dal az, a mely nagy tetszést aratott és a távozó közönség egy része már e dudadalt dudálta — akarom mondani dudolta. Különben e dal veszedelmes hasonlít a Mikádókeringőre, vagy pedig az erre, mert úgy tudjuk, hogy ez a régebbi.

A címszerepben Vida Etelkának hálás tere volt ugy fessz színpadi alakjának, mint kellemes hangjának érvényesítésére. Minden dala tapsokat aratott a nagyon kedvezően hangolt közönség részéről és minden felvonás végén élénk tetszészaj és éljenzés közt hitták a lámpák elé. A kisasszonyon ezen szép sikerét annál nagyobb örömmel és meglepéssel regisztráljuk, mert mi, valamint a közönség azon része, a mely őt az

oly sikerült „Nániban” látta, már rég észrevettük azt, hogy Vida Etelkának oly énekesnője van Egyrnek, aki, ha tehetségeit kellően aknázzák ki és ilyen szép szerepekben léptetik föl, Údvöskéjévé válhatik igazgatójának és talán — ha még nem késő — leveheti róla a „terhet”. Játékában még észlelhető, hogy azon, más primadonnáknál oly fontos szerepet színpadi routine-nak, a melyet csak sok évi gyakorlat adhat meg, nincsen teljes birtokában, és mozdulataiban még sok a darabosság, ezt nem akartuk ép az ő érdekében megemlítenünk hagyni, mert a dícséretnek nagyon alkalmasak arra, hogy a fiatal művésznök magukat elkapassák. Sajátítson el még egy kis színpadi otthonosságot, tanuljon szorgalmasan, és mi fényes jövőt mérünk neki jósolni. Persze sietni kell a tanulással. Mert az rendesen úgy van, hogy a fiatal erőben megvan az ifjúság, a szépség és a hang, de hiányzik a tapasztalat, és mire a tapasztalat megöregbedik, addigra megöregbedik az ifjúság, a szépség és a hang...

Igen szép és kedves szerepe volt a darabban Szöllősy Ilonának (Tonio), kinek játékát közönségünk már rég megkedvelte és mindig örömmel látja a színpadon. Dalait, különösen a mindig ügyesen játszó Práger Zsuzsival énekelte duettjeit, és az ezzel és Csattárral énekelte kiválóan szép terectjéit megtapsolták. Csattár az első felvonásban nagy derűtséget okozott a konyhareceptjével, és a III-ban Oláhnéval folytatott szerelmi némajátékával. Oláhné (Columbina) ma is, mint mindig, kitűnő alakítást nyújtott. Borbély mint örökké ugráló kázmester, élénk tetszést aratott.

A darab a közönségnél, ha a rendelkezések nem történtek volna, kedvező hatást ért volna el, mert utóvégre a publikum gyomra már meg van ahhoz szoktatva, hogy operette-szövegek dolgában a lehető legmegemésztetlenebbet is bevegye, és e kedvező benyomást csak fokozta az egyesek ügyes játéka és dala. Természetes hogy a darabot ismételni akarják, mert ennyi fáradság és költség egy előadással, ha zsufolt ház volt is, nincs megfizetve. Ep oly természetesen tartjuk azonban, hogy a „komédiákban” az ismétlésnél ne legyen részünk. Nem kell annyira azon lenni, hogy a „Komédia” címet igazolják.

Színházi műsor. Szombaton „Cigánybáró” operette Vida Etelkával Saffi szerepében. Reméljük közönségünknek oly nagy népszerűségnek örvendő darabban Vida alakítása nem fog a Genai dudás mögött maradni. Vasárnap „Nani”, a címszerepben Szöllősy Ilonával, amikor közönségünknek alkalma lesz összehasonlítani tenni Vida és Szöllősy közt az egyik, Borbély és Deréki közt a másik szerepben.

Egry Kálmán jutalomjátéka. Hétfőn lesz Egyr igazgató jutalomjátéka, mely alkalomból „Rendkívüli előadás” végjáték és „Tündérlak magyarhonban” c. népszínmű kerül színre. Közönségünket nem is szükséges az előadásban való tömeges részvétellel felhívni, mert az az igazi érdemet mindig méltányolta s mert Egyrnek, a jeles színésznek reklámra nincs szüksége. Ha már szigorúan kritizáljuk az a direktort, matussuk meg, hogy ott, ahol Egyrnek, a színésznek érdemeit kell megjutalmazni, ott mindannyian szívesen egyetértünk.

Művészet és irodalom.

„A pálinka az Alföldön és környékén” cím alatt a „Természettudományi Közöny” 254. füzetéből külön lenyomat alakjában került közkeze *Petrovits Dóme* helybeli képezdei tanár ur ép oly érdekes, mint tanulságos művecskéje. A munka több részre osztható. Szerző ugyanis az első bevezetésben röviden jelzi, mily nyeresztermények s anyagok alkalmasak arra, hogy belőlük szesz legyen előállítható, majd pedig áttér a kereskedelmi forgalomban előforduló szeszeknél megkívánt alkohol tartalomra és fajsúlyra. Szerző azonban ezen utóbbi pontnál némi tévedésbe esett, midőn azt mondja, hogy a katonaság részére vett szesznek 45%-kal kell bírnia. Tudomásom szerint a „Vorschrift für die Verpflegung des k. und k. Heeres” II. része ugyanis kimondja, hogy katonáknak mozgósítás esetében naponta 1 deil. 4-5%-os pálinka adatik, a könnyebb szállítás kedvéért azonban megkivántatik, hogy a megvett pálinka legalább 75% szesztartalommal bírjon, s kiszolgáltatás esetében viznek hozzáadása által az 45%-os szeszé változtassék. Majd áttér a szerző az egyes, az alföldön termelt pálinkák és előállítási módjuk ismertetésére s összehasonlításra egy táblázatban azokat másutt termelt hasonló pálinkáknak. Az alkoholra vonatkozólag azon eredményre jut, hogy a megvizsgált pálinkák nagy része nem is érdemi meg a pálinka nevet. Egyik sem éri el az 50%-ot, azon a jó pálinka előirt erősségét. Szerző igyekszik jobbadára a házi pálinkatermelést, valamint vidékünknek e téren működését röviden megismertetni, mely szándéka sikerültnek mondható s szívesen látnók, ha ezen művecske némileg bővítve és átalakítva mint utmutatás e téren járatanabb részére kiadatnék. Az ismertetés végén a szerző némileg védi a pálinkaivást s rendszabályok által nem remél javulást e téren, midőn azt mondja: „Nagyon nehéz az embereket leszoztatni a pálinka ivásáról, mint-hogy sokakra nézve valódi szükség, hogy pálinkát igyanak, s így nincs is igazolva eltiltésök, míg mérsékelten élvezik a pálinkát. Túlzás volna rossz néven venni azoktól az emberektől, a kik sokat mozognak a szabad levegőn, a kik nehéz munkát végeznek, sokat gyalognak és kényseritve vannak magukat mindenféle időnek kitenni, ha mind eme fáradságuk közben pálinkával erősítik magukat: de minden erővel arra kell törekedni, hogy a mérges pálinkát, mint péld. a kliparát, egészségesebb pálinka szorítsa ki. A jó pálinkához megkivántató anyag a mi vidékünkön ugyszólván lépten-nyomon megtalálható. A nép valódi barátainak legelőször is ebben az irányban kellene működniök és ennek a működésnek meg is volna a maga eredménye; ellenben az alkohol ellen hozott egyéb rendszabályok, mint a nyugoti országokban szerzett tapasztalatok igazolják, a bajt csak elrejtik, de ki nem irtják.” Elfogadom ezen elvet, ha szerző biztosít, hogy minden ember mérsékelten fogja élvezni a szesz italokat, mert jelenleg még igen messze állunk — sajnos — ezen ponttól s a tapasztalat mindig azt mutatja, hogy megzokás legelőször esetben túlzásá fájul s ha tovább minden pálinkamerő- és főzöre hízkelés nélkül rá lehet fogni, hogy lelkiismeretes, becsületes ember. De míg e két pont iránt biztosítást nem nyertünk, ne vessük el csakugy egyszerűen az alkoholizmus ellen hozott rendszabályokat.

Beküldetett szerkesztőségünknek egy imakönyv, címe „Údvözlégy Mária”; írta dr. Walter Gyula. Kaplító a szerzőnél Esztergomban, ára 80 kr

Törvényszéki csarnok.

(Egy monstre bűnpör. Közl.: M. K.)

(Folytatás.)

Tyószity Lázár elfogatása Pacséron 1886. évi július 8-án.

Tyószity Lázár és társai által 1886. évi június hó 28-án Golubincén Szavkovits Pálon elkövetett gyilkosság után, Tyószity Lázár és Kovacev Kremen Tosa a Göttl Miklóstól ellopott lovakon s kocsin Bácskában menekültek s a Csonoplyáról Pacséra vezető országúton Kelics Száva betyártársukat kocsijukra felvevén, július hó 8-án d. u. Pacséron Kovács Sándor kocsmájába szálltak meg. Az éppen Pacséron portyázó Mitrofan Péter, Kurucz Miklós, Huszár Mátyás és Molnár Antal m. kir. csendőrből álló járőr értesülvén arról, hogy fegyveres betyárok vannak Kovács Sándor kocsmájában, egy szénával telt kocsin a kocsmát megközelítették, ott a kocsirol leugrottak és Mitrofan Péter és Kurucz Miklós a kocsmára felül, Molnár Antal és Huszár Mátyás pedig a kert felől a kocsmára udvarára behatoltak, a hol Tyószity Lázár és Kelics Száva éppen a lovakkal voltak elfoglalva. Mitrofan Péter a törvény nevében megadásra szólította fel Tyószity Lázárt, ki azonban a derekára kötött revolvertáskából revolverét előrántva Mitrofan Péterre ráltott, de azt el nem találta s egyuttal szökni akart. Erre Mitrofan Péter kétszer lőtt Tyószityra, kit el is talált. Tyószity azonban a kert kerítésé felé szökni akart, miközben még egyszer rálőtt Mitrofanra, de ismét nem talált. Abban a pillanatban lépett az udvarra Huszár Mátyás, kire szintén löni akart Tyószity, de Huszár őt megelőzően, úgy találta meglőni, hogy Tyószity elesett s az odasietett Huszárnak csak úgy sikerült a revolvert Tyószity kezéből kicsavarni, hogy karjára lépett. Kelics Száva pedig önként megadta magát Kurucz csendőrnök. Ezalatt Kovács Tosa a kocsmára ablakán hajadon fővel és meztelb kiugrott és elmenekült. Tyószity mellett 3 helyen megsebesülve, a kocsiára, melyen két fegyver, egy revolver és egy vadásztáskában farkassörétre töltött számtalan löveg találtatott, helyezettett és a zombori kir. törvényszékhez beszállítottatott.

A f. év november 3-án tartott végtárgyaláson Tyószity tagadta, hogy megadásra szólítottatott fel, de megengedte azt, hogy talán rálőtt a csendőrökre. A kir. ügyész Tyószity ellen gyilkosság büntetének kísérlete és hatósági közegek elleni erőszak büntette miatt emelt vádját fentartotta.

Tyószity védője Kozma László ügyvéd ellenben, nem találja a gyilkosság fogalmához megkivántató előre megfontolt szándékot fennforgoni s Tyószity ama eslekményében, hogy a csendőröknek ellenszögült és azokra rálőtt, csupán csak eszméi halmazatát lát.

A kir. törvényszék az ítéletet akkor fogja meghozni, ha a Tyószity ellen fennforgó többi bűntény eltárgyalva lesz.

Ugyanaznap tárgyalta a törvényszék Topalov Gyoka bresztováci, Cséplő János és Páky István doroszlói volt felelősörök elleni bűnpártolás miatti bűntényét.

Ugyanis 1886. évi július hó 12-13. között éjjelen Páky János doroszlói lakos két lova, kocsija és egyéb tárgyai, egy Gellér Jánosnak subája és szüre lopatott el. Ezután néhány napra Topalov Gyoka mustra felelősör Cséplő János és Páky Istvánnak jelentette, hogy Páky János lovait Bresztovácra visszakaphatja két ottan mulató betyártól, kik pedig nem voltak mások, mint Kovacev Tosa és Medakov Pera, Tyószity bandájának dicső közkatónái. El is mentek tehát Bresztovácra, ahol Páky János azon szerencsés helyzetbe jutott, hogy saját lovait a betyároktól 80 ftért visszavásárolhatta.

A kir. ügyész Topalov Gyoka, Cséplő János és Páky Istvánt bűnpártolás vétsége miatt kérte büntösöknek kimondani, mert a körözött Kovacev Tosa és Medakov Pera betyárokat, a helyett, hogy az illető hatóságnak feljelentették volna, tartózkodásukat eltitkolták.

Az ítélet ez ügyben is a Cséplő János ellen fennforgó többi bűntények letárgyalása után fog meghozatni.

A két *Arcseszko*. Foglalkozásunkra nézve tolvajok, máskülönbön pedig egymásból apai és fiúi viszonyban állanak. Krynaseváci lakásukon egy egész kocsiára való lopott tárgyakat, ugymint löszerszármakat, rubaneműt, fegyvereket, ékszerket találtak, melyek mind lopásból származnak. Ők azonban azokat vagy vették egy előttük ismeretlen embertől, vagy találták, vagy pedig határozottan a sajátjuknak vallják és a lopást nagyon természetesen tagadják. A Tyószits-féle bűnpörben mindössze csak 20 esetben vannak vád alá helyezve. Ők azonban nagyon furesának tartják azt, hogy a törvényszék és a kir. ügyész nem hisznek ártatlanságukban és vizsgálati fogságban tartják őket.

November hó 5-én ismét szerepeltek a törvényszék sorompói előtt. Ugyanis Pavics Szuzsanna az Arcseszkóé lakásán talált holmi között felismerte a tőle ellopott mérleget, Jovanovics Pál pedig a tőle ellopott puskát. Arcseszkóé természetesen azt állítja, hogy ők vették ezen dolgokat egy előttük ismeretlen embertől. A kir. ügyész azonban ellentük lopás miatt emelt vádját fentartotta. Védőik pedig felmentésüket kérték.

Végtárgyalások. Erdek végtárgyalások lesznek legközelebb a zombori kir. törvényszékénél és pedig f. hó 7-én a Geiger féle negyedmilliomos rablás miatt 11 évi fegyházra már jogerősen elítelt Vucsetics Imre két közökirat hamisítás miatt fog szót adni. — Folyó évi november hó 8-án pedig a doroszlói postarablás fog tárgyalatni, melynek egyedüli vádlottja Tyószity Lázár. — Folyó hó 10-én Nikolics István ó-zstapári lakoson elkövetett gyilkossági kísérlet miatt fog kérdőre vonatni szintén Tyószits Lázár és végül f. évi november 11-én tárgyalatni fog Fűrst kulai trafikós kocsisának meggyilkoltatása, melylyel vádolva vannak Lukics Nikola és Joca. Védők: dr. Thurszky Zsigmond és Kozma László.

Közgazdaság.

Óvadékbiztosítás. Mannheimban „Fides” név alatt kanció-biztosító-társaság alakult. Az óvadékbiztosítás abból a helyes eszméből indul ki, hogy nagyon sok emberre nézve, ki kénytelen óvadékok letenni, nehéz, sőt néha lehetetlen a szükséges összeget előteremteni. Hivatalnokok és alkalmazottaknak, kiknek biztosítókot kell tenniök, az erre szükséges pénz beszerzésénél néha súlyos és egész jövőjüket megsemmisítő kötelezettséget kell

magukra vállalniok, úgy hogy valóságos jótétemény volna ezekre, ha eme kötelezettségeiktől szabadulhatnának. Az óvadék-biztosító-társaság nem a készpénzbiztosítót adja, hanem a szükséges óvadék erejéig szavatosságot vállal a biztosítási kötvénnyel. Ezt az eszmét csak helyeselni lehet, mert tényleg áldásos intézményt honosít meg. Az alkalmazott meg van mentve azoktól a gondoktól, melyekkel a kaució beszerzése össze van kötve, míg a munkaadó minden netaláni sikkasztás ellen meg van védve a kötvénnyel. Angliában és Amerikában az óvadék-biztosítás már évek óta áldásosan működik, Németországban a „Fides“ megalakításával történt az első lépés e téren. Ha már kellő tapasztalatok lesznek e biztosítási téren, reméljük, hogy a mi biztosító társaságaink egyike is felveszi az óvadék-biztosítást, mint melléküzletéget működési körébe.

Az árutarifá reformja. Az árutarifá tervezet reformjáról utóbbi időben több részlet kiszivárgott a nyilvánosságra, úgy hogy az érdekelt körök már meg lehetős tiszta képet alkothatnak maguknak a tervről. E szerint az áruforgalmat tényleg három zónára osztják be, az első 200, a második 400, a harmadik ennél több kilométeres lesz. Minden zóna számára egységes díjtétel állapítatik meg, mely a legújabb terv szerint nem egy harmadrésszel, hanem 20—25 százalékkal olcsóbb lesz a helyi forgalomban eddig alkalmazott díjtételnél. A budapest-bruck-bécsi vonal számára ennél is jóval alacsonyabb tételeket szabnak, olyant, mely a tömeges szállítványok után most adott refakciónak megfelelően, mintegy 33 százalékkal olcsóbb a mostani normális tételnél. A kezelési illetékeket szintén ki fogják kerekíteni, még pedig úgy, hogy a darabáru után fizetendő illetéket 9 krajcár-ról 10 krajcárra emelik 100 kilogrammonként. A szomszéd forgalom elvét az áruszállításra is ki fogják terjeszteni.

Filloxera. Temerin község szőlőiben a filloxera jelenléte megállapítván, a földmivelési m. kir. miniszter a község határának zár alá helyezését rendelte el.

Szabályrendeleti javaslat

Zombor szabad királyi város közönségének a zombori római katolikus egyház irányában fennálló kegyúri joga gyakorlása és az ezzel kapcsolatos egyházi vagyonkezelés tárgyában.

I. Fejezet.

A kegyúri jog gyakorlásáról.

1. §. Zombor sz. kir. város szabadalomlevelelének 7-ik pontja alapján a zombori római kath. egyház irányában a város közönségét megillető kegyúri jogot a város nevében „Zombor szabad királyi város kegyúri bizottsága“ cím alatt a törvényhatóság róm. kath. bizottsági tagjaiból és a törvényhatósági bizottságban ülőssel és szavazattal bíró róm. kath. tisztviselőkből álló testület gyakorolja.

Ezen bizottság tagja hivatalból a helybeli r. kath. plébános vagy a plébánosi javadalom üresedése esetén annak helyettese. Ez utóbbinak azonban a plébános-választásnál szavazati joga nincs.

2. §. A kegyúri bizottság elnöke a város polgármestere.

Azon esetben, ha a város polgármestere nem tartoznék a r. kath. hitfelekezethez, az elnöki tiszt a városi főkapitányra száll, ki a polgármesteri szék üresedése vagy a polgármesternek az elnöki teendőkből való tartós akadályoztatása esetén, a helyettes elnöki teendőket teljesíti.

Ha sem a polgármester, sem a főkapitány nem tartoznék a róm. kath. hitfelekezethez, az elnöki illetőleg helyettes-elnöki tiszt a rangban legidősb róm. kath. tanácsnokra száll.

3. §. Jegyzőjét és ügyészét a kegyúri bizottság hat évi időtartamra saját kebeléből választja, mely megbízás a hat év letelte előtt is megszűnik, ha az illető ülési és szavazati jogát a városi törvényhatósági bizottságban elvesztette.

A jegyző és ügyész hat évi időre terjedő megbízását tárgyzó intézkedés a jelenben alkalmazottakra ki nem terjed.

A kegyúri bizottság jegyzőjének és ügyészének a zombori r. kath. egyházpénztárból évi tiszteletdíj jár, melynek összegét a kegyúri bizottság határozza meg.

4. §. A kegyúri bizottság hivatva van a város közönsége nevében mindazon jogok és kötelezettségek gyakorlására, melyek a hazánkban érvényes egyházjog szabályai szerint a kegyurat megilletik. Jelesül hivatva van a zombori r. kath. plébánosi javadalom üresedése esetén annak betöltése céljából egy a kánoni szabályok szerint erre alkalmas papi személyt az egyházmegyei főhatóságnak plébánosul bemutatni.

E bemutatást a kegyúri bizottság szavazatlalok által foganatosítandó titkos szavazás útján eszközli; s a választás eredményét úgy az egyházmegyei főhatóságnak, valamint a városi törvényhatósági bizottságnak haladéktalanul bejelenti.

5. §. A plébánosnak úgy pénzbeli mint természetbeni javadalmazását a kegyúri bizottság a plébános-választást megelőzőleg állapítja meg, s a plébánosi állás betöltése után szerződésileg is biztosítja.

II. Fejezet.

A zombori római katolikus egyházvagyon kezeléséről.

6. §. Szervezett r. kath. hitközség nem léteben több mint évszázados gyakorlat alapján a hitközségi teendők ellátása régebben az úgynevezett

„zombori róm. kath. választott hitközség“, később „egyházi gyámság“, legújabbán pedig „egyházvédnökség“ címe alatt a városi képviselőtestület róm. kath. tagjainak a kegyúri jog gyakorlására hivatott testületét illetően meg, a jogfolytonosság elvénél fogva, mindaddig, míg a róm. kath. hitközségek szervezése iránt a törvényhozás részéről végleges intézkedés tétetni nem fog, a zombori r. kath. hitközség képviselője gyanánt eljárni, jelesül: hitközségi adót a római kath. hívekre kivetni, a róm. kath. iskolaszéket megalakítani, a zombori r. kath. egyházvagyont és a zombori r. kath. felekezetet megillető alapítványokat az alábbi szabályok szerint kezelni Zombor sz. kir. város kegyúri bizottsága lesz hivatva.

7. §. A kegyúri bizottság kezelése alá tartoznak:

A szent edények, egyházi ruhák és egyéb isteni tiszteletről vonatkozó tárgyak, valamint mindazon épületek, telkek, tőkék, jogok és alapítványok, melyek jövedelmei az isteni szolgálat költségeinek fedezésére és amennyiben erre nem szükségesnek, az egyházi épületek jókarban tartására rendelvek.

8. §. A zombori egyháznak ingó és ingatlan vagyonát, egyházi alapítvány pénzeit, a zombori r. kath. iskolai alapvagyont és kisdóvodai alapot, továbbá az egyház ingatlanaihoz befolyó jövedelmeit a kegyúri bizottság az egyházmegyei hatóság felügyelete alatt a plébános közbenjöttével az alábbi szabályok szerint kezeli.

9. §. Az egyházi vagyon kezelésére és egyéb egyházi, nem a plébános segédlelkészei hatáskörébe tartozó teendők ellátására szükséges és élethossziglan alkalmazandó személyzet a következő:

1. két egyházdöntő, kiknek egyike pénztárnok, a másika ellenőr,
2. kántor,
3. sekrestyés,
4. harangozó,
5. temetői és kápolnai örök.

Ezen állások fizetését az egyházmegyei hatóság jóváhagyásával a kegyúri bizottság állapítja meg, mely állások a kegyúri bizottság által titkos szavazás útján töltetnek be.

A gondnokok hivatalos működésük tartamára biztosíték fejében évi fizetésük megszerzését készpénzben, értékpapirokban vagy árszervezőleg biztosított kötelezvényben tartoznak letenni, mely biztosíték csak a szabályszerűen kiadott felmentvény után adatik vissza.

Egyházdöntőkké feddhetlen életű és amennyire lehet jómódú, vagyonos férfiak választandók, kik egyszersmind ama hivatal betöltésére, jelesen a megkívántató számvitelre is kellő képességgel bírnak.

A jelen szakaszban felsorolt alkalmazottak nyugdíjszabályzata e szabályrendelet hatálybalépésétől számított egy év alatt a kegyúri bizottság által megalkotandó.

10. §. A megválasztott gondnokok a kegyúri bizottság ülésén következő esküt tesznek le: „Én N. N. az N-i egyház kinevezett gondnoka esküszöm az élő Istenre, a mindenkor szepőtelen Boldogságos szűz Máriára és Istennek minden szentjére, hogy ezen egyháznak vagyonát legjobb tudomásom és lelkiismeretem és az előirt szabályok szerint fogom gondozni, megőrizni és mindennemű jogtalanság és sértés ellen megvédeni és hogy az egyház jövedelmeit hiven fogom beszédni. Isten engem úgy segítjen.“

11. §. A szabályszerűleg megválasztott gondnokok és a 3. §-ban felsorolt többi alkalmazottak csak a kegyúri bizottság, vagy egyházmegyei hatóság által elrendelt és mindkét részről kiküldöttek által megtartott vizsgálat után ennek eredményéhez képest a kegyúri bizottság által hozandó és egyház hatóságilag helybenhagyott ítélettel bocsáthatók el.

12. §. Az egyházközség vagyona annak természetére szerint elkülönítve kezelendő, úgy, hogy a templom vagyona külön, egyéb alapítványok külön, végre a párbér szintén külön kezeléssék; mindazonáltal ugyanazon kezelő-személyzet által is kezelhető.

13. §. Az egyházi vagyonnak és alapítványoknak a bíróság és egyéb hatóság előtti képviselője és védelme a kegyúri bizottságot illeti meg, mely azt ügyésze által eszközli. Ez azonban, ha az egyház vagyonának bármilyen változtatása forog szóban, a kegyúri bizottság és az egyházmegyei hatóság tudta és beleegyezése nélkül semmi nem jogi cselekményt nem végezhet.

14. §. Az egyházi vagyon kezelői felelősség terhe alatt kötelezettek mindazon felsőbb rendeletek pontos megtartására, melyek a vagyonkezelés módja és biztosítása iránt kiadattak, s netalán jövőben kiadtnak, jelesen kezeskednek a gondozásuk és kezelésük alatt lévő egyházi vagyon és alapítványok épségéről, és közösen tartoznak megtéríteni mindama kárt, mely azokat az ő hanyagságuk folytán netalán éri.

15. §. A hivatalát elfoglaló plébánosnak, vagy helyettes-plébánosnak, úgy az új gondnoknak az egyházi összes vagyon és alapítványok a kerületi

esperes, vagy az egyházmegyei hatóság más küldöttje által a kegyúri bizottságnak e célra kiküldött tagjai közbenjöttével az egyházmegyei rendelettel pontos megtartása mellett adatik át. Mely alkalommal az egyházi vagyonról (a javadalmi vagyontól elkülönített) leltár 3 példányban készítettik, melyek a jelenlevők által aláíratván, egy példány a kegyúri bizottsági kiküldöttek által a kegyúri bizottságnak, a másik példány az egyházmegyei kiküldött által az egyházmegyei hatósághoz főlüvizsgálás végett beterjesztetik, a harmadik példány a plébániai irattár számára maradván.

16. §. Ezen leltárban minden tárgy állapota pontosan megjelölendő, továbbá minden, akár jobbra, akár rosszabbra történt változás gondosan följegyzendő, névszerint:

a) a pénztáraknál kiteendő, mennyi van bennük készpénzben, mennyi kötvényekben? vajlon ezek az előirt minta szerint és alakban vannak-e kiállítva? számra nézve hány kötvény van? mily évi kamat van bennük kikötve? vajlon betáblázásra vagy kezességre szólnak-e? vajlon mind kellő biztosítékkal bírnak-e?

b) a szent edények, öltönyök és egyéb drágaságoknál, hogy mily anyagból valók és mily állapotban léteznek?

c) a telkeknel, ha a templom ilyenekkel bír, azok száma, terjedelme, minősége, használata, továbbá kinek és mennyiért vannak bérbe adva?

d) az épületeknel azok anyaga, nagysága, részletes állapota, rendeltetése, esetleg a bérlő neve és a bérleti összeg;

e) a szobroknál és keresztelnél azok anyaga, állapota, továbbá, hogy elvannak-e látva a kellő fentartási alapítvánnyal?

Szóval a leltárban minden egyes, az egyház tulajdonához vagy kezelése alá tartozó dolog egyenként pontosan leirandó.

17. §. Az egyházi pénztár készpénze és okmányai tűzbiztos pénztári szekrényben őrzendők. A kulcsok egyikét a plébános, a másik kettőt a két gondnok őrzik maguknál. Az egyházdöntőknak semmi szín alatt sem szabad saját kulcsukat a plébánosnak vagy tisztársuknak átadni, vagy zárukat nyitva hagyni, hanem ha egyik vagy másik közül megbetegszik, vagy a városból több napra eltávozni akar, annak kulcsát egy a kegyúri bizottság elnöke által megbízandó egyén felelősség mellett veszi magához.

18. §. A mindennapi bevételekről és kiadásokról napló vezetendő.

Az ellenőr is megfelelő könyvet vezet, melybe minden kiadás és bevétel bejegyzendő.

19. §. A plébános és gondnokok a következő évről költségelőirányzatot kötelesek évenként szept. hó végéig a kegyúri bizottságnak beterjeszteni, ez november hó végéig azt felülvizsgálván, vagy helyben hagyva, vagy kiigazítva az egyházmegyei hatósághoz végleges végett felterjeszti.

A jóváhagyott költségelőirányzat keretén belül a kiadás engedélyeztetnek tekintetik, az intézkedési és utalványozási jog a kegyúri bizottságot illeti meg, ennek utalványa nélkül a gondnokok fizetését nem teljesíthetnek.

Apróbb, 25 frtnál nagyobb kiadást nem igénylő megrendeléseket az engedélyezett rovat keretében jogosítva van a plébános a gondnokok közbenjöttével teljesíteni; — ebbeli eljárása azonban a legközelebbi kegyúri bizottsági közgyűlésnek jóváhagyás végett bejelentendő.

A költségelőirányzatban 500 frtnál magasabbra nem tehető „előre nem látható kiadások“ címén megállapított összegből, csakis a kegyúri bizottság utalványa alapján eszközölhető fizetés.

Az évfolyamán netán szükséges póthitelek egyházhatalosági jóváhagyást igényelnek.

20. §. Minden bevétel és kiadás napról-napra és esetről-esetre a naplóban hiven feljegyzendő. Azon pénzüsszeg pedig, mely kamatból vagy harangozásokért, perselyből vagy adakozásból vagy bármely címen befoly, hetenként az egyházi vagyont kezelő személyzet által összeszámlálandó, az összeg a naplón kívül a megfelelő számviteli könyvbe szabályszerűen beirandó és a pénztárba beteendő, a kiadások is beirandók; a kegyúri bizottság és az egyházmegyei hatóság jogában állván a pénztárt kiküldöttei által bármikor megvizsgáltatni.

A tőkék visszafizetése, további intézkedés megtétele végett, esetről-esetre a kegyúri bizottságnak bejelentendő.

21. §. Az egyház ingatlan birtokai, nyilvános árverés útján adandók bérbe, illetve haszonbérbe. A plébános és gondnokok és velők közösen gazdálkodó rokonaiak bérlők nem lehetnek.

22. §. A készpénzből csak annyi tartassék a pénztárban, mennyi a mindennapi kiadásokra szükséges, a pénzfelesleg gyümölcsözés végett a kegyúri bizottság által meghatározandó kamattal kikölcsönzendő, vagy a kegyúri bizottság által kijelölendő pénzüsszegbe gyümölcsözés elhelyezendő.

Az egyházi tőkepenzek kölcsönadására nézve az árvapénzek elhelyezése tekintetében fennálló törvényes szabályok irányadók.

23. §. Az egyházi vagyon kezelőinek, — plébános- és gondnoknak — az egyházi vagyonból pénzt kölcsönözni nem szabad.

24. §. Minden év végével az egyházi vagyon kezelőinek gondozása alatt levő vagyonról szabályszerű számadások készítenők. Ezen számadások két példányban a plébános és a gondnokok által aláírva a kegyúri bizottságnak átvizsgálás végett beadandók, és a kegyúri bizottság által átvizsgálván, felülbírálás végett az egyházmegyei hatóságokhoz felterjesztetnek.

25. §. A számadások következő okmányokkal szerelendők fel:

a) Kell, hogy mellékelve legyen a 19-ik §. szerint helyben hagyott költségelőirányzat.

b) A kiadásokról szóló, a felek által aláírt nyugták, melyek törvényszerű bélyeggel és a megfelelő napló számmal kell, hogy ellátva legyenek.

c) A megfelelő évről bevételi és kiadási napló.

d) Esetleg egyéb a számadásokat megvilágító okmányok.

III. Fejezet.

Vegyes intézkedések.

26. §. Érdekelte magánfelek a kegyúri bizottság határozatai ellen azok kézbesítésétől, bármely állami adóval megrótt zombori r. kath. polgár pedig a határozatoknak a kegyúri bizottság közgyűlésében történt meghozatalától számított 15 nap alatt, az egyházmegyei főhatóságokhoz felebezhetnek.

27. §. A kegyúri bizottság ügyrendjét és tanácskozási szabályait saját hatáskörében állapítja meg.

28. §. Jelen szabályrendelet a Nagyméltóságú Hallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur jóváhagyásának a törvényhatósági bizottság közgyűlésében való meghirdetésétől számított 30 nap múlva lép hatályba.

Megállapított a tekintetes városi törvényhatósági bizottság 1890. október 30-án 267-ik szám alatti határozatával kiküldött bizottság 1890. évi november hó 4-én tartott ülésében.

Szerkesztői üzenetek.

B. Izidor Alsó-Kovil. Hogy Seh. S. ur az összes kovili intelligenciát meghívta házfelzentelési ünnepére, hogy a szeretetreméltó háziasszony, kedves házigazda a vendégeket jól tartotta, hogy meddig s mily hévvel táncolták a esárlást, hogy — számos odaváló állítása szerint — ilyen jól sikerült mulatságra a koviliak alig emlékeznek, — szívesen elhisszük s örülünk neki. De hogy — azon privát körön kívül — ez mit tartozik Bácsmegyére — azt kisütni nem tudtuk. Munkatársaink közé akkor sorozhatjuk, ha megmutatja, hogy mértékünknek megfelel. Tiszteletpéldánnyal ez idő szerint nem szolgálhatunk.

Érdújhegyi M. urnak Újvidéken. További szíves közreműködését kérjük.

Klein B.-nek Ó-Morovica. A küldött két verset dr. M. I. L. urtól csak most kaptam meg s így — sajnálatomra a „Halottak ünnepén” című már nem alkalomszerű; másik alkalommal jön.

D. I. s. lelkésznek Moholy. Ugy ahogy megírta nem közölhető, mert m. tisz. ur ellenkezésbe jön önmagával, mikor egyfelől azt írja, hogy a b.-t kitiltotta, a szentszéki határozat pedig arról látszik tanuskodni, hogy ön azon személynek a sekrestyében való benmaradást megengedte. Ha ragaszkodik a határozatnak közléséhez, kérjük azt egész terjedelmében beküldeni. Nézetem szerint legjobb lesz a dolgot nem feszegetni; az új „Bácska” különben sem szándékozik a régi polemikákat feleleveníteni.

B. M. Kiszács. Nincs benne elég attikái só. Alkalommal, változtatásokkal jöhet.

Naptár. November.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
7 Pént.	Engelbert	Adolf	26 Demeter
8 Szom.	Gottfried	Gottfried	27 Nestor
9 Vas.	E 24 Tivadar	E 23 Tódor	28 G 23 Ter.
10 Hétfő	Av. András	Probus	29 Anastasia
11 Kedd	Márton pk.	Márton	30 Zenob.

Felelős szerkesztő:
DR. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

1108. szám.
hk. 1890.

Idézés.

Csonkics Máca, a szabály Csonkics-féle 182. számú házközösség jogosult tagja, aki ezen házközösségből 13 év előtt ismeretlen helyre elköltözött, ezennel felhivatik, hogy jelen idézés közzétételétől számított 60 nap alatt a Csonkics-féle 182. sz. házközösségbe térjen vissza, avagy eddigi tartózkodási helyét a részére ezennel kirendelt ügygondnokának Duán Glisa szabályi lakosnál ugyan fenti idő alatt jelentse be, mert ezen határidő eredménytelen lejárta után a házközösségjogosult tagok összeirásai lajstromából hivatalból kitoröltetni fog.

Zsablyán, 1890. évi október hó 23-án.

Baderlitz György,
tb. főszolgabíró.

3784. sz.
1890.

Árverési hirdetemény.

Közhirre tétetik, hogy a községi csárda **f. évi november hó 25-ik napján d. e. 10 órakor** Ó-Kanizsa községében 1891. évi január hó 1-ső napjától 1892. évi december hó 31-ik napjáig terjedő időre, vagyis két egymásután következő évre évi 200 frt kiáltási árban árverés útján bérbe fog adni a következő feltételek mellett: bérlo köteles a bérösszeget évenként előzetesen Ó-Kanizsa község házpenztárába fizetni; az évi bérösszegnek megfelelően fél évi bérösszeg erejéig óvadékot készpénzben letenni, mely óvadéka az utolsó fél évi bérleti összegbe lesz beszámítandó; bérletből folyó összes költségek és bélyegilletékek bérlet terhelik; bérlet szándékozik az árverés megkezdése előtt a kiáltási ár 10%-át bánompénzül letenni kötelesek.

Ó-Kanizsán, 1890. évi október hó 31-én.

Mihály Sándor, közs. jegyző. 3—1
Nagy István, közs. bíró.

Árverési hirdetemény.

Gräber Gyula végrehajtónak, Szedély Péter és neje Berta végrehajtást szenvedettek elleni zárlati ügyben, alólírott, mint bíróság kinevezett zárgondnok, ezennel közhirre teszem, miszerint végrehajtást szenvedettek nevén álló, a szántai 883., 955., 956., 957., 958., 959., 960., 1023. és 1236. sz. tjkönyvekben foglalt összes ingatlanok, valamint a szántai 1172. tjkönyvben A. 1—2. sorsz. alatti ingatlanok telekkönyvi jószágtestenként szállásépületekkel együtt 1890—91. gondozási évre **f. évi november hó 10-én d. e. 9 órakor** Szánta községében általam megtartandó nyilvános árverésen legfőbbt igérőnek alábbi feltételek mellett haszonbérbe fognak adni.

1. Kikiáltási ár katasztrális holdankint 10 frt, melyen alól is bérbeadatik.

2. Árverezni szándékozik tartozni a kikiáltási ár 10%-át készpénzben bánatpénz címén kezmehez lefizetni.

3. Bérösszeg két egyenlő részletben és pedig 1891. évi január 1-én és július 1-én fizetendő Szántán saját kezmehez.

4. A bánatpénz az utolsó részletben fog beszámíttatni.

5. Bérlo azonnal birtokba léphet.

Kelt Szántán, 1890. november 1-én.

Thurszky János,
bíróilag kinevezett zárgondnok.

408. sz.
hk. 1888.

Idézés.

Csonkics Alexandra a szabály Csonkics-féle 232. számú házközösség jogosult tagja, aki ezen házközösségből több év előtt ismeretlen helyre elköltözött, ezennel felhivatik, hogy jelen idézés közzétételétől számított 60 nap alatt a Csonkics-féle 232. sz. házközösségbe térjen vissza avagy eddigi tartózkodási helyét a részére ezennel kirendelt ügygondnokának, Aranitzki Athanasz jegyző urhoz ugyan fenti idő alatt jelentse be, mert ezen határidő eredménytelen lejárta után a házközösség jogosult tagok összeirásai lajstromából kitoröltetni fog.

Zsablyán, 1890. évi november hó 3-án.

Baderlitz György,
tb. főszolgabíró.

Bérbeadási hirdetemény.

Alulírott birtokosnő kiadja a moholyi határban fekvő 243, szóval kétszáznyvenhárom kat. hold és 8 □ ölből álló, házilag kezelt szántóföldjét, gazdasági épületekkel, őszi vetéssel és felszereléssel 1891. január 1-től 6—9 egymás után következő évre.

Bővebb értesítést alulírott szolgáltatt.

Moholy, 1890. október 27-én.

3—3
Szőke szül. Kerítés Ilona.

1159. szám.
1890.

Idézés.

Zsivanov Máca a felső kovili Zsivanov-féle 327. számú házközösség jogosult tagja, aki ezen házközösségből 7 év előtt ismeretlen helyre elköltözött, ezennel felhivatik, hogy jelen idézés közzétételétől számított 60 nap alatt a Zsivanov-féle 327. sz. házközösségbe térjen vissza, avagy eddigi tartózkodási helyét a részére ezennel kirendelt ügygondnokának, Bajazetov Zsivko közs. jegyző urhoz, ugyanazon idő alatt jelentse be, mert ezen határidő eredménytelen lejárta után, a házközösségre jogosult tagok összeirásai lajstromából hivatalból kitoröltetni fog.

Zsablyán, 1890. évi október hó 23-án.

Baderlitz György,
tb. főszolgabíró.

Irodánkat **f. évi november 1-én a szerb templomépületbe (a szerb templom átellenébe) helyeztük át.**

A cs. és kir. szab. trieszti általános biztosító társaság zombori főügynöksége:

Bárány Lipót és fia.

Zsember. 1890 Bittermann Nándor könyv- és könyvművelés

1836. szám.
kig. 1890.

Árverési hirdetemény.

Karavukova község előjárósága részéről közhirre tétetik, hogy Karavukova község területén gyakoroltatott vadászati jog az 1883. évi XX. t. c. 2-ik és 3-ik §-a figyelembe vétele mellett Karavukova községében 1890. évi november hó 30-ik napján d. u. 3 órakor 6 egymás után következő évre, vagyis 1891. év január hó 1-ső napjától egészen 1896. évi december hó 31-ik napjáig nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adni.

A feltételek a község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Karavukován, 1890. évi október hó 30-án.

Rumbach s. k. jegyző. 3—2
Franz Lipót, bíró.

7991. szám.
kig. 1890.

Pályázati hirdetemény.

Bács-Bodrogh vármegye kulai járásba kebelezett Kis Keér községben megüresedett községi jegyzői állás betöltésére pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelt nyelvismereteiket is igazoló pályázati kérvényeiket hozzám **folyó évi november hó 14-ik napjáig** annál is inkább adják be, mert a később beérkezett pályázatokat figyelembe venni nem fogom.

A betöltendő jegyzői állással szabályrendeletileg a következő javadalmazás jár, ugymint:

1. 400 forint készpénz fizetés;
2. 15 métermázsza buza, 3 öl kemény tűzi fa;
3. 2/4-ed urbéri telekföld, kukoricás kert és szérű haszonélvezete adó terheléssel;

4. Szabad lakás, annak jó karban tartása kötelezettségével.

Kulán, 1890. évi október hó 28-án.

Főszolgabíró hiv. távol:

3—3
Sóos Gábor,
szolgabíró.

Pályázati hirdetemény.

A Kunbaján tresedésbe jött német tannyelvű r. k. tanítói állásra **f. é. november hó 8-ig** pályázat nyitattik. Az állás javadalmazai: 1. 305 frt o. é. készpénz. 2. 6 öl lágú tűzifa vagy 42 frt o. é. 3. lakbér 50 frt o. é., mely utóbbi összeg ideiglenesen adatik mindaddig, míg a jelenleg rossz karban lévő tanítói lakásra nézve a község előnyösb intézkedéseket nem tesz. Ezenkívül 53 frt o. é. a következő feltételek mellett; a megválasztott tartozik az ismétlő- és ipariskolákat is tanítani, a faiskolát gondozni és az iskolaköteleseket összeírni.

Orgonálni tudók előnyben részesülnek.

A pályázni kívánók jól felszerelt kérvényeiket a fentjelölt határnapig a kunbajai kath. iskolaszékre címezve, főt. dr. Boromisza Tibor apát, esperes-plébános urhoz Jankovára (Bács vm.) küldjék.

Kelt Kunbaján (Bács vm.), 1890. október 29-én.

Vojnits Dániel,
iskolaszéki elnök.

* A felséges királyi család kedvenc itala. *

KRONDORFI SAVANYUVIZ

a t. község figyelmébe ajánlatik mint a létező legkitünőbb savanyuviz,

kitünő borviz.

Nagyhatású gyógyital a légzési-, emésztési- és vizeledőszervek hurutos bántalmainál, általában mindazon esetekben, melyeknél orvosi rendelet szerint **SAVANYUVIZ** használandó.

Magyarországi főraktár:
Bauer Lajos és testvére,
Budapest, V. Arany-János utca 9.

Kapható a zombori kertileti raktárban **id. Goldfáhn Lipótnál**, esendes utca 121. sz. Azonkívül **Gallé Emil** gyógyszerárában, **Falcione Gusztáv, Heindhofer Róbert** és **Czvetkovits Koszta** uraknál Zomborban.

* A felséges királyi család kedvenc itala. *

Minden kiállítás legmagasabb kitüntetés.

Elérjedve és kedvelve az egész földgömbön.

7893. sz.
kig. 1890.

Pályázat.

Kiszács községében megüresedett s 360 frtal javadalmazott irnoki állásra pályázatot nyitok s választási határnapul **f. évi december hó első napjának d. e. 11 órájára** tűzetik ki.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **f. évi november hó 25-ig** alólírottal nyujtsák be.

Kelt Újvidéken, 1890. évi november hó 1-én.

Kolozsváry Sándor,
főszolgabíró.

3—1